

VERWARRING

van zonde
wet en
genade

ds. Bram Hofland

Inleiding De verwarring van zonde, wet en genade.....	4
Hoofdstuk 1 De verwarring....	5
Hoofdstuk 2 Van zonde... ..	7
Hoofdstuk 3 Van wet	13
Hoofdstuk 4 van genade... ..	22
In de praktijk – God en regenboog.....	28
De Heelmaker	32

Colofon

© 2025 Bram Hofland, www.bramhofland.nl

Behoudens uitzonderingen krachtens de Auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Inleiding De verwarring van zonde, wet en genade

Verschil over de doop, de naam van je kerk en de muziek ... Over alles kan je discussiëren als christenen onderling. Maar zou je onderweg niet zomaar het zicht op de kern kunnen kwijtraken? Waar gaat het nu om in de kerk? Bij mensen die lid willen worden van de kerk waartoe ik behoor lees ik vaak Psalm 84, een lied in de Bijbel. Daar zingt iemand die verlangt naar de kerk. En waar verlangt diegene dan naar? Niet zozeer naar het tempelplein, hoe schitterend alles ook mag zijn, of naar het lied van de priesterkoren, de gezelligheid onderling of de wijze woorden die gesproken worden. Nee, die dichter zingt van het altaar waar hij wil wonen. De plek van de genade. Daar kwam jij met je lammetje, of met je duif als je minder geld had, en je liet het slachten. Zoals dat dier daar lag, zo had jij daar moeten liggen. Dood, bebloed: omdat je God tekortdoet. Maar... God is genadig! En daarvan zingt de dichter van Psalm 84: Gods machtige genade!

In de kerk draait het altijd weer om Jezus – tenminste, dat geloof ik. Paulus zegt: ik vertel mensen alleen maar over Jezus, die voor jou is gekruisigd. Hoe kunnen we die genade en die radicale liefde nou doorgeven? Vaak hebben we als kerk, als christenen, juist die genade weggestopt. Wijzende vingers, grote oordelen en praten óver mensen in plaats van mét mensen.

Als we het in de kerk hebben over vragen hoe je moet leven dan verzanden we vaak in allerlei rapporten, boeken, podcasts én Bijbelteksten. De een zegt: 'het staat er toch, dit of dat mag niet'. Maar wát staat er dan, en wát betekent dat voor jou en mij vandaag? En waarom hebben we zo de neiging de ene zonde zoals bijvoorbeeld echtscheiding, samenwonen of het praktiseren van liefde voor hetzelfde geslacht (als je dat al zonde wilt noemen) eruit te lichten? Tegenover zonde (of zonden, hoe moeten we hier eigenlijk over spreken?) die in de Bijbel veel vaker worden genoemd: bijvoorbeeld hebzucht...

Hoe kunnen we zicht houden op Gods genade – in dit leven – hoe kunnen we mensen ruimte geven om te groeien en te ontdekken welke weg God voor hen heeft?

Daardoor ben ik mijzelf gaan afvragen: wat is zonde nu eigenlijk? Wie is er zondig? En wie mag er wijzen naar de ander? En wat betekent het dan als God iets aanwijst als zondig? Als er iets staat in de wet? En wat is de plek van Gods genade daarin? Hoe pas ik dat toe?

Ik hoop je mee te nemen in deze reis. Om samen onder de indruk te komen van hoe ver Gods liefde gaat. Maar ook: zodat je stevig in je geloof komt te staan als het gaat om deze vragen.

Hoofdstuk 1 De verwarring...

Groot werd het gekopt op de voorpagina van CVandaag, een christelijke nieuwswebsite. InSalvation, een christelijke band, weigerde in Monnickendam een optreden omdat daar een praktiserende homo-dominee was... Een 'principiële verschil van inzicht' over het huwelijk van ds. Alexander gooide roet in het eten.¹ Fraai kwamen we er als christenen weer op te staan: homohatende christenen die samen in de kerk heel netjes leven en naar anderen wijzen. Natuurlijk is de waarheid nooit zo zwart-wit, maar toch lokte dit hele gebeuren weer veel geluiden uit.

Evenzo gebeurde het toen Gor Khatchikyan voorging in een gemeente ergens in Nederland.² 'Wat betekent het om een inclusieve kerk te zijn', was zijn vraag. Het was een gemeente die samen zoekend was geweest in de vragen rondom de omgang met mensen die worstelen met hun seksuele identiteit en geloof. In het artikel lees je hoe hij de plaatselijke kerk daar aanspreekt en best grote woorden gebruikt - waar ik van schrik. Ik quote nu even het artikel:

"We willen maatschappelijk gezien heel graag inclusief zijn", vervolgde de spreker. "Maar wat betekent dat? Inclusief de zonde? Was Jezus inclusief? Dat is een vraag die ik stel, een zoektocht die ik heb. Als alles draait om hoe ik mij voel en hoe ik mijn leven wil vormgeven, als niemand daar iets van mag vinden en als je daar wel iets anders van vindt, is jouw God beperkend of jouw kerk onveilig, dan draait het dus om mij. Dan vind ik het fijn om dat water te ontvangen om niet meer die discussies te voeren. Dan kan ik lekker thuis op de bank zitten en met mezelf gelukkig zijn. Maar dat is niet wat Jezus verkondigt. Zijn genade gaat altijd gepaard met waarheid, Zijn Geest gaat altijd gepaard met Zijn waarheid, Zijn liefde gaat altijd gepaard met de waarheid." Ik hoorde dat jullie als gemeente enorm geworsteld hebben met de vraag 'wie gaan we inzegenen?' Gelijke geslachten, andere geslachten, alles is welkom zoals hij of zij is. Met alle respect, maar dat is niet de God die ik verkondig. Dat is een keuze die jullie maken en het is heel spannend dat ik dit vertel, dat weet ik. Ik worstel ermee. Maar de spanning zit hem in het volgende. Op het moment dat ik mij beroep op wat fijn is en wat goed is, moet ik heel goed na gaan denken of dat daadwerkelijk de weg van herstel is."

Tja, een hele lastige... De genoemde spreker kan niet leven met de keuze die gemaakt wordt door deze gemeente en spreekt ze daarop aan. Nu vind ik het als dominee altijd goed om op te komen voor de waarheid. Maar voor welke waarheid komt hij eigenlijk op? Wat is het verlangen van Jezus hierin?

Rondom thema's van goed en fout zijn we in verwarring. Je ziet dat op dit moment sterk rondom deze vraag van onze homofiele broer en zus. De kampen worden vaak in tweeën gedeeld langs deze lijnen, zwart-wit gesproken:

- Orthodoxe – Bijbelgetrouwe – groep: het staat in de Bijbel, dit hebben we altijd geloofd, en zoals het er staat, zo moeten we het ook doen.
- Moderne – vrijere – groep: het staat er wel, maar da's lang geleden, ouderwets en van vroeger.

In heel veel boeken die ik hierover heb gelezen wordt het altijd als bovenstaand geframed. Bijbelgetrouw betekent geen ruimte – Bijbel 'los' wel. Ik stel een derde weg voor. Een weg waarin

¹ <https://www.ad.nl/show/christelijke-band-cancel-optreden-om-homoseksuele-dominee-situatie-kent-alleen-verliezers-aa4ab3ea/>

² <https://cvandaag.nl/premium/95169-gor-khatchikyan-deelt-confronterende-boodschap-misschien-gooi-ik-je-heilige-huisje-omver/TEhQBfdZVXx1aR5KRRYdRYVQG>

je vasthoudt aan de Bijbel maar toch ruimte ziet voor een relatie in trouw en liefde van mensen van hetzelfde geslacht.

In beide kampen is er verwarring. Verwarring over wat het woordje 'zonde' betekent. Als ik dat op iemand plak, plak ik het ook altijd op mijzelf. En als ik het woordje zonde niet meer plak, dan valt eigenlijk het hele geloof omver. Er is ook verwarring over wet: wet als een zwart-wit instrument dat ons één-op-één vertelt hoe we moeten leven vandaag. En tegelijk: de Bijbel is Gods Woord, dus loslaten en cultureel bepaald verklaren kan en mag niet. En als laatste is er ook verwarring over de betekenis van genade. Genade is niet dat alles goed gepraat wordt, maar ik krijg ook niet pas genade als ik voldoe aan bepaalde voorwaarden.

Zowel de houding van de band Insalvation als de preek van Gor leidde tot ladingen discussies op social media, in de kranten en thuis. Onlangs kwam er een prachtige documentaire uit 'God, ik ben gay' Geloven is een zoektocht. Geloven in een wereld als deze is soms ontzettend verwarrend.

Daarom... terug: naar de kern.

Hoofdstuk 2 Van zonde...

Wist je dat je theologie gewoon vindt in de supermarkt? Misschien ken je de sticker nog: 'weggooien is zonde', en dan krijg je 35% korting. Of, iemand die roept: 'ja da's zonde man, dat die bal niet tussen de palen ging.' Dat is theologie op het voetbalveld. Maar wat betekent het begrip zonde nu eigenlijk?

Zonde in de Bijbel

De eerste zonde in de Bijbel is...? Jawel: het eten van een verboden vrucht. De Bijbel begint ermee dat God alles gemaakt heeft en het was goed, mooi, *tof* staat er in het Hebreeuws. Adam en Eva leefden met God, en met Gods wereld, en er was geen pijn en geen verdriet, geen dood en geen verderf, geen geruzie of gedoe. En samen met Eva kon Adam genieten van al het goede: ze mochten alles doen! Behalve eten van die boom van kennis van goed en kwaad. God zei: dat is niet goed. Luister naar mij. En wat doen ze...? Toch eten ze van die boom.

Het is de kern van zonde: God niet vertrouwen op zijn Woord. Lees eens Genesis 3: 1-7. Wat deed de slang? Hij liet Adam en Eva twifelen aan de goedheid van God. Of God wel écht het beste met ze voor had. Of God wel echt was wie Hij zei dat Hij is.

In de Bijbel is dat de kern van zonde. God niet vertrouwen en daarom je eigen weg gaan. En wat is het gevolg van die weg? Nogal heftig: de dood kwam binnen. Een mens zonder God, is als een vis op het land: je sterft.

De eerste keer dat het woord zonde in je Bijbelvertaling voorkomt is in Genesis 4:7. Daar staat:

Handel je goed, dan kun je toch iedereen recht in de ogen kijken? Handel je slecht, dan ligt de zonde op de loer, begerig om jou in haar greep te krijgen; maar jij moet sterker zijn dan zij.

Twee manieren van leven worden tegenover elkaar gezet. Of je bent goed. 'Tof' staat er weer, zoals God de wereld had bedoeld. Of je bent: *chataat*. Zondig. Het betekent zo iets als: je bent de weg kwijt. Spreuken 19:2 spreekt over een man die haast heeft en zomaar het verkeerde pad neemt, en dan gebruikt de dichter dat woord *chataat*. Zonde is dat je je weg gaat zonder God. Je eigen weg dus. In Psalm 1 lees je dat ook. In dat lied staan twee wegen tegenover elkaar. Iemand die loopt met zondaars, of iemand die loopt met God. Wie ben jij: dat is de vraag van de Bijbel. Mensen die die vraag stellen zijn in het Oude Testament vaak de profeten. Die wijzen naar bijvoorbeeld het hele volk Israël en zeggen dan: jullie zijn een volk dat in duisternis ronddoelt (Jesaja 9:1). Nou is Gods verlangen dat mensen met Hem op pad gaan, en op de bestemming komen – namelijk in een leven vol liefde, en goedheid, liefde tot elkaar en liefde tot God.

Begrijp het goed – want dat verwijt komt nog wel eens naar boven: God wil met je door het leven, omdat je daardoor een vol leven krijgt. Misschien is dat je idee niet van geloven – maar zonde in de Bijbel is dat wat ons leven slecht en lelijk en kapot maakt. Zonde is wat ons wegbrengt bij een wereld die je Paradijs kan noemen. Zonde is dus niet zozeer iets dat je aangepraat wordt, maar het is iets ernstigs en serieus. Wie wil nou niet een leven vol vrede, goedheid, liefde, hoop. Zonde maakt dat stuk.

Zonde en Jezus

Als er iemand in de Bijbel veel spreekt over zonde... dan is dat Jezus! Had je dat gedacht? Misschien denk je bij Jezus aan een man die veel over vergeving en genade spreekt (en dat klopt ook)... maar juist ook over zonde.

Het eerste dat over Jezus gezegd wordt staat in Matteüs 1:21

Ze zal een zoon baren. Geef Hem de naam Jezus, want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.

Jezus komt dus niet voor de gezelligheid, voor economische voorspoed of om al onze problemen te 'fixen'. Hij komt voor de kern, voor het grote probleem – als Redder van mensen die in zonde leven. Hij komt om mensen die leven zonder God te vertellen dat die God van hen houdt. Zonde – mensen die leven zonder God. Dat is zonde. Jezus komt dus niet voor de goeie mensen of gezonde mensen maar voor mensen die God kwijt zijn. Marcus 2:17 daar zegt Jezus zelf:

Jezus hoorde dit en zei tegen hen: 'Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel; Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.'

Ben jij er zo één? Een zondig mens? Ik wel. Ik leef vaak zonder God. Dat ik liever mijn eigen weg kies dan Zijn weg. God spreekt in Zijn Woord over hoe ik om mag gaan met mijn geld. Maar ik kies zelf wel waar ik het aan uitgeef. God zegt waar ik mijn tijd aan mag besteden, omzien naar mensen in nood, maar ik zit liever te netflixen. Da's zonde. Zonder God.

Jezus geeft hier een voorbeeld van in het verhaal over de verloren zonen in Lucas 15. Hij vertelt over een zoon die weggaat bij zijn vader. Op een dag loopt die jongen naar z'n pa toe en zegt, eigenlijk vanuit het niets: pa, geef mij het deel van uw bezit waar ik recht op heb! Geef mij mijn erfenis! Dat zal als een mes door het hart van die vader zijn gegaan. En het zal me toch een opschudding in het dorp hebben gegeven. Want wat die jongen zegt is: pa, ik wil nu krijgen wat ik van je zou krijgen als je er niet meer bent! Hij wilde wel de dingen van zijn vader – maar zijn vader zelf niet! In feite zegt die jongen: pa, val dood! En zo kiest die jongen zijn eigen weg, en vervolgens geeft 'ie zijn geld aan van alles en nog wat uit en wordt daardoor doodongelukkig... Zijn geld is op, het eten is op, de vrienden zijn weg, en hij werkt ergens waar hij mee mag eten met de varkens. En dan herinnert hij zich hoe goed het was bij zijn vader. En dat pa altijd goed voor hem zorgde en ook goed voor de knechten op het bedrijf zorgde. Misschien, denkt hij dan, misschien kan ik thuis wel een knecht worden, dan word ik in ieder geval goed behandeld. En zo loopt die jongen naar huis. Maar wat blijkt? Daar staat zijn vader, dag in dag uit heeft hij op de uitkijk gestaan. En als hij zijn zoon naar huis ziet komen rent 'ie op hem af – en neemt hem weer als kind in huis.

Voor mensen die weglopen – voor zulke mensen – is Jezus gekomen. Mensen zoals jij en ik. Zonde zit er in bij ons. Ik heb mijn kinderen nooit hoeven te leren 'mijn' te zeggen, wel 'dankjewel'. We gaan onze eigen weg. Zonder God – dat is zonde.

Dat kan trouwens ook op een andere manier. Want dat verhaal van Jezus gaat nog verder. Want die vader heeft nog een zoon, een zoon die altijd bij hem is gebleven. Als de eerste zoon op een dag terugkeert en op zijn knieën om vergeving vraagt, dan geeft de vader een feest. Want zijn zoon is thuis en daar is hij zo dankbaar voor. Maar dan knapt er iets bij die tweede zoon. Je verwacht toch dat die broer blij is. En dankbaar. En vol blijdschap het feest meeviert met zijn vader en z'n broer. Maar die zoon blijft buiten staan. En hij gaat lopen morren en mokken en weigert naar binnen te komen. Waarom? Hij zegt: al jarenlang werk ik voor u! En ik heb alles gedaan wat u mij opdroeg, en ik heb nooit wat gekregen! Maar nu komt die jongste thuis en u verkwaanselt het gemeste kalf aan hem en geeft een feest! De oudste zoon vindt dat hij meer recht had op dat gemeste kalf, dan die jongste. Die oudste zoon vindt dat hij zo goed zijn best had

gedaan, dat hij toch wel wat meer had kunnen krijgen. Nou krijgt die jongste zomaar feest en... Die oudste zoon die zegt: "die hoerenloper, die kerel uit de wereld, hoe kunt u die nu weer aannemen als uw zoon. Ik heb dat toch verdiend!" Wat is het probleem van deze oudste zoon? Exact hetzelfde als van die jongste, maar deze oudste ziet dat niet! Ze willen allebei de dingen van hun vader wel, maar de vader zelf niet! Deze broer noemt zijn vader niet vader. Nee, hij ziet hem als meester, als zijn baas, als een chef! Ik heb u jarenlang gediend zegt hij! Dat is óók zonde: die jongen is allang zijn eigen weg gegaan en ziet de vader niet meer als zijn vader.

Zonde en zonden

Dit ezelsbruggetje helpt als het gaat over zonde: Zonder God = zonde, de staat waarin we leven. En zonden = de foute dingen die we doen.

Als wij spreken over zonde dan denken we al gauw aan allerlei zonden... Misschien ben je wel eens in een kerkdienst geweest waar ze de tien geboden lezen in de ochtenddienst. Dat is eigenlijk een heel mooi gebruik, omdat je hoort dat God zich graag met je leven 'bemoeit', en je niet zelf hoeft uit te zoeken wat goed en gezond voor je is. Maar soms kan het ook klinken alsof geloven betekent dat je niks meer mag, dat je van alles moet en goed je best moet doen om zonder zonden te leven.

Geen zonden doen: niet jaloers zijn, niet dat koekje stelen, niet liegen en ja, aan wat voor zonden denk jij dan? De ene persoon heeft er meer van in zijn of haar leven dan de ander. Als gelovige probeer je 'heilig' te leven. Dat betekent dat je steeds meer gaat lijken op Jezus, dat liefde de boventoon voert. Dat je minder 'valse noten' laat horen, maar steeds meer en meer 'de muziek speelt' die God voor je heeft klaargelegd. Lukt ons dat? Zondeloos leven? Nou nee, nooit. Maar je mag wel groeien en veranderen.

Dat is de grote belofte van het evangelie, het goede nieuws van Jezus, dat jij af kan komen van je slechte karaktereigenschappen, van je woede, je boosheid of je verkeerde nukken en verslavingen. Jezus wil je door Zijn Geest vernieuwen. In Galaten 5: 22-23 somt Paulus op wat de Heilige Geest in je leven wil doen als je Hem binnenlaat. Eigenschappen die we allemaal wel willen hebben.

Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Zonden worden minder in ons leven. Tenminste, dat is de bedoeling wanneer je groeit als christen. Maar zonde dan? Wat is dat? Zonde is wie we zijn - zonder God. En in deze wereld leven we 'buiten het paradijs'. We leven in een wereld waarin we gebroken hebben met God. Ik ben altijd zondig want ik leef in een kapotte wereld, en ik kom altijd tekort in mijn liefde. Dit schrijf ik niet om je iets aan te praten of om je depressief te maken - het is juist bevrijdend. Geen perfectionisme. Maar genade voor... een zondaar als ik.

Zondig in een zondige wereld

We zitten vast aan zonde – op een diepe manier. Deze wereld is kapot, gebroken, en daar heb ik deel aan. Zonde is groter dan je persoonlijke zonde en schuld. God roept ons op, eerlijk om te gaan met ons geld. Om rechtvaardig te zijn, dus op zo'n manier te leven dat iedereen zijn of haar eerlijke deel krijgt. En probeer jij dat? Fairtrade koffie en chocolade. Nou prima toch? Of wacht even: wat heb je in je hand? Een mobieltje... En hoeveel van de metalen in dat mobieltje zijn eerlijk? Bijna geen. Kinderarbeid, moderne slavernij. Het geldt voor zoveel meer producten die wij gebruiken. Op een website kan je zien hoeveel slaven er op dit moment voor jou aan de slag zijn. Kan jij je daaruit terugtrekken? Stel, dat je vandaag voor God komt te staan... En hij vraagt je: Bram, wat deed jij aan de onderdrukking van mensen in Congo? Deed jij mee met die rage die ze 'mobieltjes' noemen? En trouwens, waar kocht jij je kleren? Dan moet ik eerlijk antwoorden dat ik daaraan meedeed. Ik heb deel aan die schuld en zonde, ik leef in een wereld die kapot is, en gebroken!

Ik leef in een zondige wereld, waar ik aan vast zit. En ik wil wel minder zonde doen, maar hoe kom ik dan van die zondige wereld af... Het antwoord is: niet. Daar zit je aan vast. Zondeloos worden – kan dus niet.

En dit is een hele belangrijke: we leven in een gebroken schepping waarin een leven zonder zonde niet mogelijk is! Alles is kapot. Ik kan me niet terugtrekken in een huisje op de hei. Dat zou wel nodig zijn. Geen tv, geen auto, geen mobiel, geen kleren van de grote merken. Maar dan kan je eigenlijk niet meer leven. Binnen die gebrokenheid zoek ik het goede en probeer ik God te volgen, zo goed en zo kwaad als dat gaat. Jezus leert ons niet om ons terug te trekken als monniken uit deze wereld, maar te leven in deze wereld, met alles wat er dan op ons afkomt, Johannes 17:15.

Ik vraag niet of U hen uit de wereld weg wilt nemen, maar of U hen wilt beschermen tegen hem die het kwaad zelf is.

We leven in deze wereld. En dat is een weg van schuld, kapotheid en gebrokenheid. En binnen die gebroken wereld mag ik proberen, vallend en weer opstaand, God te volgen.

Bullseye

Een ander Grieks woord voor zonde is: je doel missen (*hamartio*). Dat komt dichtbij wat we hierboven hebben besproken. Jezus zegt dat ons doel in het leven is om God lief te hebben boven alles en je naaste als jezelf. Wie lukt dat? Alsof je moet darten op een dartboard en altijd bullseye moet gooien. Dat is het midden, da's het doel. Alles wat niet precies in dat doel komt is zonde. Zo zijn wij zondig. Daarom zegt Paulus in Romeinen 3:23:

Wij zondigen allemaal en komen tekort aan Gods glorie

Wij redden het niet te leven zoals Hij van ons vraagt. We zijn mensen die zondig zijn. Niet alleen zij die de religieuze regeltjes niet volgen. Maar elk mens, niemand meer of minder. We missen het doel: dat geldt voor ons allemaal. Binnen en buiten de kerk. Of we ons nu keurig en burgerlijk gedragen, of dat we zoeken naar wie we zijn, buiten alle grenzen die ons door anderen worden opgelegd. Je bent hetzelfde, en je staat hetzelfde voor God.

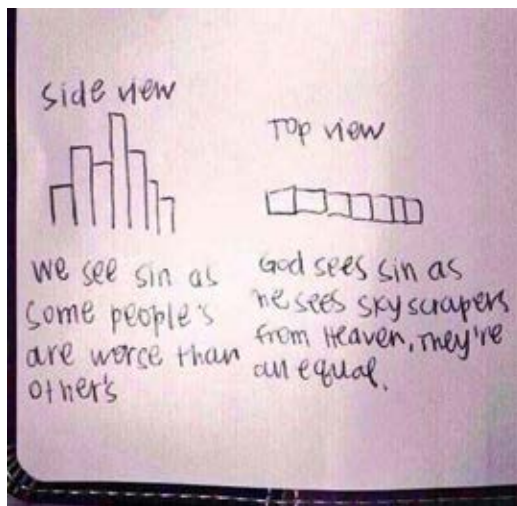
Mediatip: Jon Jorgenson – What is sin really <https://www.youtube.com/watch?v=2EjDkqtrznI>

Verschil in zonden

Soms lijkt het wel eens alsof er verschil is in zonden. In de kerken waar ik zelf uit kom is bijvoorbeeld altijd een grote nadruk geweest op alles wat er tussen de lakens gebeurt. Tien jaar geleden kon je niet trouwen als stel, als je had samengewoond. Je moest dan eerst schuldbelijdenis doen. En op zichzelf heeft dat iets goeds. God spreekt ons aan in Zijn Woord om in liefde en trouw met elkaar te leven. Vooruitgrijpen op seks is iets waarvan God zegt: doe dat niet, pas daarmee op. Spelen met vuur moet je doen binnen een veilige zone – samen met je partner aan wie je je verbonden hebt. Maar doordat die schuldbelijdenis er was in de kerk kreeg je zomaar het idee dat God seks, en seks voor het huwelijk, als hele erge zonden zag. Want... er was niemand die schuldbelijdenis deed na een ruzie... of omdat 'ie geen geld had gegeven aan de kerk of goede doelen... of omdat iemand had gekozen voor zijn eigen carrière in plaats van voor je gezin... of.. omdat iemand die week porno had gekeken.

Is er verschil in zonden? Ja, zeg je misschien. Het ene is openbaar, bijvoorbeeld samenwonen, en het andere is heimelijk, achter gesloten deuren. En daarom moet er voor het openbare deel wél schuldbelijdenis worden gedaan, maar voor het heimelijke deel niet. Maar is daar echt verschil tussen?

In de Bijbel is er verschil tussen onopzettelijke zonden en zonden met voorbedachten rade. Dat gaat dan vooral over moord. Ook is er verschil tussen het oordeel van mensen die weten van God, en die God niet kennen (Matteüs 11:20-24). Om op basis van deze paar teksten bepaalde zonden zwaarder te laten wegen dan anderen – kan je niet verdedigen. Voor God is zonde – zonde. Schuld is schuld. Zonde is je doel missen, leven zonder God, bullseye missen. En ook al doet de ene meer zonden dan een ander, de zonde maakt dat we voor God allemaal hetzelfde eruit zien. We zijn allemaal mensen zonder Hem.

En toch...

En toch lijkt het alsof we in de kerk de ene zonde boven de ander verheffen. Om je een voorbeeld te geven, en dat is ook waar dit boek over gaat: de discussie rondom mensen die leven in een relatie met iemand van hetzelfde geslacht. Hele rapporten worden volgeschreven over hoe en waarom dat zonde is, of niet. En grote discussies worden er gehouden over hoe we ertegenaan moeten kijken. Wat mag wel en wat mag niet. In de Bijbel zijn er wellicht drie teksten die hier direct iets over zeggen... Maar wist je dat er meer dan 2350 Bijbelteksten zijn die gaan over jouw en mijn portemonnee? Waarom zie ik daarover dan niet dezelfde discussies? Waarom zijn we zo geobsedeerd door vragen rondom seksualiteit en identiteit, maar niet over iets dat in de Bijbel een veel grotere plek in neemt...

Dat heeft veel meer te maken met onszelf. Wij vinden het één erger dan het andere. En liever laten we de vraag wat zonde is niet te dichtbij komen. Want dan gaat het opeens over jezelf.

Wie zonder zonde is...

In de biografie van Johannes over Jezus lees je het verhaal over een vrouw die op overspel is betrapt (Johannes 8). Dit verhaal leert ons iets bijzonders over zonde. Allereerst dit: Jezus ontvangt zondaren. Hij veroordeelt de vrouw in dit verhaal niet. Dat zegt ons dat je met alles wat je hebt en is gebeurt, welkom bent bij Hem. Ten tweede is dat Hij haar zonde ook niet wegwuift. Ach het valt wel mee, of zo heeft ze het niet bedoeld of zo ernstig is het niet. Haar schuld en zonde staan vast. En het is een ernstige zonde, want Hijzelf zal Zijn leven daarvoor afleggen om de schuld van zondaren te betalen. Het derde dat hier opvalt is dat zij schuld heeft, maar dat wie zonder zonde is de eerste steen mag werpen. Diegene mag het oordeel over haar zonde uitvoeren. En wat blijkt: niemand gooit een steen. Het heeft geen zin te wijzen naar elkaar want we zijn allemaal mensen die gebroken zijn. Allemaal mensen die in de relatie met God tekortkomen. De laatste les die Jezus ons leert in Johannes 8 is dat Hij de vrouw oproept: ga naar huis en zondig niet meer... Wat betekent dat? Eigenlijk is dat een absurde vraag. Zou die vrouw nooit meer gezondigd hebben? Natuurlijk wel. Maar denk dan even terug: zonde betekent dat je de verkeerde weg gaat. Jezus zegt hier tegen haar dat ze met Hem op pad moet gaan door het leven. Dat is geen zondevrij leven want je gaat sowieso de mist in. Maar het betekent wel dat je de goede kant op gaat, want je loopt naast Jezus. Als je valt en faalt, dan pakt Hij je op.

De verwarring en... de helderheid

Hierin zit voor mij de verwarring. Als Insalvation weigert te spelen bij een homoseksuele dominee, doet men precies wat de farizeeërs van Jezus mochten doen. Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen. De farizeeërs mochten dus niet werpen – want ze waren niet zonder zonde. Alleen Jezus is dat. Als jij homoseksualiteit als zonde ziet – en dat mag, als je dat in alle oprechtheid meent – maar wie ben jij om te oordelen over een ander? Zijn we niet allemaal zondig? Staan we niet allemaal tekort tegenover God? En is de zonde waarin diegene leeft groter dan de zonde waarin jij leeft? De zonde bijvoorbeeld dat je meedoet in een economie waardoor mensen voor jou als slaaf werken? De zonde bijvoorbeeld dat je wordt opgeroepen God de Heer lief te hebben maar je dat niet elke dag lukt? Waarin zit het verschil?

Zonde betekent dat we allemaal hetzelfde zijn – en dat we allemaal moeten knielen bij het kruis van Jezus Christus – dat we allemaal tekortkomen in ons leven met Hem – en dat we samen met Hem op pad mogen, zoeken naar hoe we meer en meer op Hem gaan lijken. Wat dat laatste betekent, daarover denken we na in de volgende twee hoofdstukken.

Hoofdstuk 3 Van wet

‘Maar het staat er toch?’ De discussie ging over echtscheiding. ‘Wat God heeft samengevoegd, mag een mens niet scheiden’ – staat er in Marcus 10:9. “Dus scheiden mag niet, want het staat er toch” zei iemand. En ik moest zomaar denken aan die ene vrouw, die na drie jaar huwelijk gescheiden was van haar man die haar sloeg, en daarna hertrouwd was met de liefde van haar leven. Wat moet ik daar nou tegen zeggen?

Op een post online vond ik dit bericht:

Zomaar wordt het Woord van God erbij gehaald – alsof we Hem kunnen laten spreken wanneer het ons uitkomt... Gods stem wordt in Amos vergeleken met een leeuw die brult, en je voelt al wel aan, die kan ook zomaar brullen naar jezelf. En ja: dit staat zo in Korintiërs. Dus dat klopt. Maar bedoelt Paulus daar nu mee dat elke homoseksueel en overspelige wordt uitgesloten van het koninkrijk van God? Of heeft Paulus het over mensen die volkomen wegelopen van God – die alles loslaten – die God vaarwel zeggen. Heeft Paulus het hier over christelijke homoseksueel die zoekt naar een weg met God, of over jongens die elke zaterdagavond een nieuw meisje zoeken om te verschalken in het uitgaansleven en zich niet bekommeren over God en gebod? Dat laatste. Dus zomaar een tekst plukken – en God laten buikspreekten – daarvoor moeten we waken.

Zoveel wetten

Iedereen die eens begonnen is met Bijbellezen en dacht 'laat ik eens beginnen bij Genesis' loopt er vanzelf tegen aan. Dan kom je bij Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Met zoveel, ja echt zoveel wetten en regels. Je verzuipt erin en denkt 'waar gaat dit over?'. En dan ben je misschien ook nog eens opgegroeid met allemaal wetten en regels thuis, dingen die je als christen wel of niet mocht. Geloven wordt dan iets van de buitenkant. Wat mag je wel of niet.

Religieuze mensen zijn verzet op regels. Hoe het hoort en moet. Religie is wat wij mensen van geloof maken. Jezus, die genas iemand op de sabbat: een verlamde hand. En o, wie werden er boos? De farizeeërs (Marcus 3: 1-6). Uiterst religieuze mensen die streng op zichzelf en op de ander waren. Maar het sloeg de plank mis, zei Jezus. Regels zijn er niet om je in toom te houden, maar regels zijn er om je... te bevrijden!

Zo begint Exodus 20:1 ook, het hoofdstuk in de Bijbel met de Tien Geboden. Niet met: hier een stel regels om je het leven eens flink lastig te maken. Maar tien regels om je te bevrijden en je de vrijheid te geven!

Psalm 119

Daarom vind je in de Bijbel ook zoveel mensen die juist blij zijn met de regels van God. Eén van die mensen is de dichter van een heel bijzonder lied, namelijk psalm 119. De psalm is verdeeld in 22 gedeelten van acht verzen. De 22 gedeelten verwijzen naar de 22 letters van het Hebreeuwse alfabet. Elk vers begint met diezelfde letter van het alfabet. Zo'n structuur noemen we wel een acrostichon, een lettervers waarbij vaak de eerste letters van de verzen onder elkaar ook een woord of zin vormen. Van A tot Z beschrijft de dichter hoe geweldig God is en vooral ook zijn wet. Zijn richtlijn voor het leven. Het is heerlijk dat de Maker van het leven zijn richtlijn heeft gegeven. Die wet geeft leven en bevrijdt. Blijkbaar is dat Gods doel met zijn wet.

De eerste regel in de Bijbel

Weet je wat de eerste regel is in de Bijbel? De eerste wet van God? Genesis 1:28:

Wees vruchtbaar en word talrijk.

Je zou dat ook kunnen vertalen met: heb veel seks. En het tweede gebod? Alles mag je eten, de koelkast zit vol (vers 29). Dat is toch geweldig! Gods verlangen is dat we een vol leven hebben, een gelukkig leven, een leven zoals het eens was bedoeld, een leven zoals in het paradijs...

En daar verwijzen al die regels naar in de Bijbel: naar Gods ideale wereld. Moet je eens bedenken als jij je aan de Tien geboden zou houden? Wat voor wereld zou dat zijn? Geen moord... Dus ook geen oorlog. Geen jaloezie... Dus ook geen roddel en achterklap en onderlinge nijd. Geen hebzucht... Dus eindelijk af van die oneerlijke handel in deze wereld met mensen die veel te weinig verdienen. En God krijgt alle eer, alle lof, en samen op onze zondag vieren we feest met onze Hemelse Vader. Klinkt niet vervelend hè?

Back to the start

De wetten in de Bijbel sturen ons terug naar het paradijs. Het laat zien hoe God ons bedoeld heeft. Het wil ons de richting wijzen hoe God ons heeft gemaakt.

Waar je dat goed in ziet is in het woordje *gruwel* in de wetsteksten. Heel wat dingen worden gruwelijk genoemd in de Bijbel:

- Het dienen van andere goden (Deut. 7:25-26)
- Het offeren van de eigen kinderen aan afgoden (Deut. 12:31)
- Tovenarij, waarzeggerij, spiritisme (Deut. 18:9-12; 2 Kon. 21:2,6)
- Allerlei seksuele zonden
 - Hoererij (Ez. 18:6,11,15; 22:11; Jer. 7:9)
 - Incest (Ez. 22:10-11)
 - Travestie of crossdressing (Deut. 22:5)
 - Seks tussen mensen van hetzelfde geslacht (Lev. 18:22 en 20:13)
- Het brengen van het loon van een prostituee naar de tempel (Deut. 23:18)
- Moord (Jer. 7:9; Ez. 22:6; Spr. 6:19)
- Vals zweren (Jer. 7:9; Ez. 22:9)
- Het onderdrukken en niet helpen van de armen, vreemdelingen, wezen (Ez. 16:47-52; 18:7,12,16; 22:7,29)

Telkens staat daar het woordje *toevah* in het Hebreeuws. Dat woord vertalen wij met gruwel – wat een lastige vertaling is. Het is iets dat off-limits is. Iets wat niet moet. Rood-witte tape – hier mag je niet langs. Het is: niet zoals God het bedoeld heeft. Niet in overeenstemming met Zijn handleiding. Niet in overeenstemming met wie we mogen zijn.

Opvallend is dat deze wetten er vooral voor lijken te zorgen dat Israël anders moest zijn dan de volken rondom. In de volken rondom was het schering en inslag: om moorden te plegen, om tovenarij te plegen, om via homoseksuele seks dichterbij de goden te komen of seks te hebben met je eigen kinderen. Dat alles was religieus geladen – als een weg om de goden te manipuleren, om iets gedaan te krijgen van de goden. Daarom is het hier een gruwel in de ogen van de HEER – God is anders – niet te manipuleren – bij God hoef je geen ‘religieuze seks’ te hebben of andere rituelen uit te voeren om Hem te bewegen. Het is Zijn eigen liefde en passie voor mensen die Hem beweegt.

Wet voor vandaag

Gods wetten kunnen we lezen in de Bijbel, het Oude en het Nieuwe Testament. De vraag is: hoe passen we die toe? Het woordje wet komt van het Hebreeuws thora. Dat betekent zoiets als leefwijze – richtingwijzer – kompas. Zo mogen we ook Gods wetten zien. Als een kompas om ons richting te geven. Het zijn geen zwart-witte regels op papier, maar een levend iets. In de wet hoor ik Gods stem, en ben ik met Hem op pad door mijn leven heen.

In het Oude Testament zien we hoe Gods wetten fungeren als richtlijn, en men zoekt hoe je die toepast. De kern van Gods wet wordt telkens samengevat in één zin: Deuteronomium 10:12-13:

Vrees God, wandel zijn weg, houd van Hem, dien Hem.

Micha 6:8 zegt in feite hetzelfde als hij dit samenvat met:

*Er is jou, mens, gezegd wat goed is,
je weet wat de HEER van je wil:
niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten
en nederig de weg te gaan van je God.*

Alle concrete wetten in de Bijbel willen helpen om ons op die weg te houden. Ze wijzen ons de weg achter Jezus aan. De wetten in de Bijbel zijn onderdeel van Gods Woord – ze zijn door God gegeven om ons de weg te wijzen. Die wetten zomaar terzijde schuiven kan niet. Dan doen we Gods Woord tekort. Het Oude Testament aan de kant schuiven kan niet, dan vergeten we dat Jezus zei dat geen tittel of jota, geen punt of komma, verloren zal gaan.

Tegelijk moeten we elke wet lezen in zijn eigen context, de plek en plaats waar God deze woorden heeft gesproken. Dat betekent dat je een Bijbeltekst uitluistert, exegese wordt dat ook wel genoemd. Wat heeft de Geest tot mensen gesproken, en wat betekent dat nu voor mij vandaag? Juist die Geest wil ons ook vandaag helpen God te begrijpen voor ons leven vandaag. Paulus schrijft in Romeinen 8:4:

Wij leven immers niet volgens aardse maatstaven, maar volgens die van de Geest.

De Geest leert en helpt ons Gods Woord, dat lang geleden is geschreven, weer toe te passen op vandaag. De zoektocht daarin is: wat is het doel van deze wet.

Een voorbeeld daarvan. In Deuteronomium 8:22 staat dat er om het dak van een huis een hek gezet moet worden. Wat kunnen wij daar nu mee? Het is een algemene wet waar jij en ik zeker wat van kunnen leren. Maar wij bouwen geen hekjes om ons dak. Het zou er belachelijk uitzien. En wie loopt er nu ook op dat dak? Maar in het oude Israël waren alle daken plat, en daar had je spullen liggen te drogen bijvoorbeeld. Stel dat er kinderen naar boven gingen, dan konden die er zo vanaf vallen. Dus zegt God: doe er een hek omheen. Dat is veilig. Als dat de context is, wat zou dit nu voor ons kunnen betekenen? Doe je autogordel om? Doe een hekje voor de trap? Bescherm je stopcontacten tegen kindervingers? Ik denk zo iets. Zo ben je zoekende bezig Gods wet toe te passen, en daarnaar te leven, in de context van je eigen leven. Hoe kan ik Gods maatstaf volgen? Hoe kan ik iets laten zien van Gods verlangen.

Wet in beweging

In de Bijbel zie je die beweging ook: de zoektocht om Gods ideaal toe te passen in het leven van elke dag.

Nog een voorbeeld. Gods ideaal is dat mensen met één partner samen zijn. God schiep Adam en Eva, en niet Adam en zijn harem van vrouwen om hem te bedienen van alles wat hij wil. En toch zien we in de Bijbel regels rondom bijvoorbeeld een koning – die meerdere vrouwen mag hebben, ook al wil God dat niet. In de tijd van de rechters wordt het zelfs wettelijk toegestaan. In Deuteronomium 21:15-17 lees je regels rondom een gezin dat bestaat uit meerdere vrouwen. Een man mag niet één van de vrouwen als favoriet verkiezen, en niemand voortrekken... God is pro één-op-één-huwelijk. Maar waar mensen tóch een andere weg gaan, geeft God ook richting. Deze wet betekent niet dat wij ook opeens meerdere vrouwen mogen hebben. Maar het laat zien dat in een wereld waarin mensen soms zo ver weg verwijderd zijn van Gods ideaal, Hij toch nog thora geeft – richting. God loopt met mensen op om ze van binnen uit te veranderen. In de context van toen; en daar zie je hoe God bezig is om mensen te leren zich te verhouden tot Gods ideaal.

Gods wet wijst naar Gods ideaal – en die wet verandert in tijd en omgeving, maar het ideaal waar het naar verwijst is hetzelfde. De route verandert, door de omstandigheden, maar het doel blijft gelijk.

Je ziet dat ook bij regels rondom het hebben van mensen die tot slaaf gemaakt zijn. Nergens zegt God dat mensen zich als slaaf mogen verkopen, en toch zijn er heel wat regels om het hebben van lijfeigenen goed te reguleren (bijvoorbeeld Exodus 21). God past zich in zijn wet aan naar de mens, om binnen de gebroken werkelijkheid te zoeken naar zijn ideaal.

Paulus is daarvan een bekend voorbeeld. Hij schrijft baanbrekende woorden in de brief aan Filemon. Een van de slaven van Filemon was weggelopen, een zekere Onesimus. Die was naar Rome gegaan, helemaal naar Paulus zelf. Nu stuurt Paulus Onesimus weer terug. Officieel was hij de slaaf van Filemon. Maar er komt een bijzondere oproep. Hij vraagt Filemon deze slaaf goed te behandelen, lief te hebben, als een broeder te beschouwen. Paulus doet een beroep op de christelijke liefde. Zo breekt hij van binnenuit het hele slavernijbestaan open. Als ze geen meester en slaaf meer zijn, maar broeders van elkaar... God past zich aan aan de context, om zijn ideaal naar voren te brengen.

En wat is dat ideaal? Nou, zegt Jezus: de hele wet wordt vervuld door God lief te hebben boven alles, en de ander als jezelf (Matteüs 22:37-39). Dus telkens zie je in hele concrete dingen wat het betekent om lief te hebben. Om God op nummer één te zetten en de ander als jezelf. Dat betekent in je polygame huwelijk om met elke vrouw trouw te leven. Dat betekent in je bedrijf, met tot slaaf gemaakten, dat je goed voor ze zorgt. En dat betekent bij beide ten diepste dat je daardoor van binnenuit verandert en zoekt naar wat nu werkelijk Gods weg is.

Letterlijk of figuurlijk

Ja, is dit dan letterlijk of figuurlijk de Bijbel lezen... Die tegenstelling wordt vaak gemaakt. Het staat er toch... Neem je de Bijbel nog letterlijk? Misschien goed om eerst even uit te leggen wat het één en het ander is. Figuurlijk of letterlijk. Als iemand zegt 'ik heb vlinders in de buik'. Is dat letterlijk? Nou hoop ik dat niet, want dan heeft iemand echt vlinders in de buik. Als het figuurlijk bedoeld is dan betekent het dat iemand verliefd is!

Je voelt al wel een beetje aan dat dat bij een boek als de Bijbel ingewikkeld wordt... Als je zegt: ik ben een christen die alles letterlijk neemt, dan kom je gegarandeerd in de knel. In de Bijbel vind je poëzie, een biografie over Jezus, een soort van geschiedenisboek en profetie dat een heel eigen manier heeft van dingen zeggen. Alles letterlijk nemen wordt ingewikkeld. Jezus zegt: ik ben de deur. Nou, overal waar deuren zijn? Je voelt het al aan dat dat niet gaat. Als we de hele Bijbel letterlijk lezen doen we de Bijbel tekort. Maar figuurlijk lezen dan? Vaak bedoelt iemand daarmee dat er wel mooie verhalen in staan, maar nog geen echte waarheid. Jezus is opgestaan – figuurlijk. Dus in je hart, niet echt. Beide manieren van lezen doen de Bijbel geen recht.

want nooit is profetie voortgekomen uit de wil van een mens, maar door de heilige geest gedreven hebben mensen van godswege gesproken (2 Petrus 1:21).

In de Bijbel horen we Gods eigen stem, Hij vertelt ons wie Hij is, wat Hij heeft gedaan. De Bijbel mogen we daarom lezen, zoals de Bijbel zelf gelezen wil worden. De evangeliën willen een beschrijving geven van wat Jezus heeft gedaan, letterlijk heeft gedaan; is opgestaan uit de dood. Dat is heel sober beschreven: niet als een mythisch verhaal of als een legende, maar zoals jij zou beschrijven dat je vanmorgen uit je bed bent gekomen. Maar lees je sommige uitspraken van Jezus – de ander je wang toekeren bijvoorbeeld, of je hand afrukken als die je op het verkeerde pad brengt – dan spreekt Jezus op een bepaalde manier, die duidelijk wil maken dat je radicale keuzes voor Hem moet maken. Dus alles hetzelfde lezen: kan niet. Je moet de Bijbel lezen zoals die zelf gelezen wil worden.

En wetten hebben ook een bepaalde manier van lezen. Wetten zijn toepassingen van Gods ideaal in een tijd en context. De route naar een doel. En het is onze taak, om door de Geest, te zoeken hoe we in deze tijd Gods ideaal zichtbaar mogen maken.

Jezus en de bergrede

Ja zeg je, mooi... Zoeken naar Gods weg. Maar dan lees je over Jezus en de Bergrede en dan schrik je je nogal. De Bergrede vind je in Matteüs 5-7. Daar lees je allemaal regels, die Jezus ook nog eens aanscherpt. Je mag niet moorden, maar zelfs niemand uitschelden want dat is eigenlijk hetzelfde. Je mag geen overspel plegen, maar ook niet naar een ander kijken, want dat is eigenlijk hetzelfde. Wie kan dit? En tot overmaat van ramp zegt Jezus ook nog eens:

Ik zeg jullie: als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de Schriftgeleerden en farizeeërs zullen jullie zeker het koninkrijk van de hemel niet binnengaan! (Matteüs 5:20)

Schriftgeleerden en farizeeërs, dat waren de meest religieuze mensen die er waren! Die probeerden God volmaakt te volgen! Die farizeeën en Schriftgeleerden hadden Gods wet onderverdeeld in 613 regels, 248 geboden en 365 verboden. En ze hadden ook nog eens 1521 aanvullingen op die regels gemaakt... Er staat in de Bijbel dat je Gods naam niet zomaar mag gebruiken, en dus spraken zij Gods naam nooit uit. En om seksuele verleiding te voorkomen liepen ze altijd met hun hoofd naar beneden, om te voorkomen ooit maar een vrouw te zien. De meest nauwgezette Joden heten 'bloedende farizeeërs' omdat ze voortdurend met muren en andere obstakels in botsing kwamen. Om de sabbat niet te ontheiligen waren er negenendertig activiteiten verboden die als werk opgevat konden worden.... Dus, toen Jezus tegen de mensen om hem heen zei: 'jullie moeten het nog beter doen dan hen', toen gingen iedereen hun oren spitsen...

Jezus vertelt hier: christelijk leven, dat is je volkomen aan Gods richtlijnen houden! En dat lees je hierna ook. Jezus radicaliseert de wet. Overspel is al vol verlangen naar een ander kijken. Iemand uitschelden is al moord. Ruk je oog uit als het je op het verkeerde pad brengt. Radicaal. Dat is wat Jezus van ons vraagt: perfectie! Wees volmaakt – staat er in vers 48 van dit hoofdstuk. Misschien schiet je dan in de stress: wees volmaakt... Daar hebben we toch al zo'n last van, dat alles perfect moet zijn. Als je in groep 8 zit, moet je perse een bepaald merk schoenen hebben, anders hoor je er niet bij. Jonge moeders kunnen elkaar opjagen door het idee te geven dat bij hun thuis alles op rolletjes gaat – “moet jij er 's nachts nog uit voor je baby? Ach joh, die van mij slaapt al maanden door”. Overal wil je 100% scoren; in je werk, in je relaties, in je geloof. Dat is het perfecte recept om een burn-out op te lopen. En daar doet Jezus nog een schepje bovenop... Waar is Jezus, vol liefde, goedheid, genade en vergeving?

Nou is op zichzelf volmaakt zijn, niet heel verkeerd. Wat zou je er van vinden als een chirurg vlak voor de operatie tegen je zegt: “ik ben tevreden als 5 van de 10 patiënten de operatie overleeft.” Je zult zeker zeggen tegen de chirurg: “nou, streef er maar naar dat iedereen in leven blijft...”, en misschien zoek jij snel een second opinion. Als ik vandaag nog naar Rotterdam rijd en zeg: “nou, ik houd me aan de helft van de verkeersregels, dan zit ik wel goed”, dan is de kans klein dat ik levend aankom. Nee, ik moet me aan alle regels houden. En de accountant kan ook niet zeggen: “ik heb een globale opgave gedaan voor de belasting”. Nee, dat moet tot achter de komma goed staan!

Ik wil maar zeggen dat in veel de hoogste eis wordt gesteld, naar volmaaktheid wordt gestreefd, juist om het leven goed te maken! En zo spreekt Jezus. Als de nieuwe Mozes, die Gods richtlijnen geeft voor het leven, en Jezus zegt: dit is Gods richtlijn, wees volmaakt! Zo heb ik je bedoeld! Als een mens: vol goedheid, volkomen, in volle gerechtigheid! Gerechtigheid, dat is dat je recht staat tegenover God en de mensen om je heen. Dat je een leven leeft waarin de liefde en de waarheid en het goede overwint! Wees zo: een mens, volmaakt, een mens zoals je origineel bedoeld bent, zonder duistere kanten of lelijkheid... 'Dat is best een nobel streven toch?

En Jezus heeft het hier over, omdat de mensen Hem niet begrepen... Kijk, Jezus liep al een tijdje rond, Hij had gepreekt over God, liefde en genade. Hij ging om met mensen die bekend stonden als imperfecte mensen, zondaren, mensen die toch helemaal verkeerd hadden geleefd, zo zeiden de theologen en dominees en kerkgangers. En hun vraag was: 'Jezus wat doet U met die mensen, U spreekt over liefde en verbinding, wat doet U met Gods wet? Vergeet U die Jezus? Laat U die maar los? Bent U een soort losbandig mens met goedkope genade en dat alles maar mag ofzo! Bent U een lieverd die alles toestaat!'

Misschien is dat ook jouw gedachte... Dat kan, doordat ook in de kerk vaak gesproken wordt over genade, over vergeving, over een tweede kans. Laat dan deze woorden van Jezus even op je af komen...

Denk niet dat ik ben gekomen om de wet en profeten af te schaffen! (Matteüs 5:17)

Denk dus niet dat Jezus komt om alles wat God ons vertelt – weg te doen! Dat staat als een huis. Sterker nog! Jezus die bikt hier alle traditie af, de hele korst van extra regeltjes. Jezus zegt dat elke wet volledig telt. Je moet je voorstellen, die farizeeërs die hadden ook weer allerlei uitzonderingen op de regel bedacht waardoor het ze lukte heel heilig en vroom te zijn. Ze hadden allerlei uitzonderingen en geitenpaadjes waardoor zij toch altijd weer als vroom uit de bus kwamen. Scheiden mag niet, maar we hebben een Bijbeltekst gevonden. En als we nu een brief aan onze vrouw geven, en we beschuldigen haar van overspel, dan mag het wel. Wij blijven dan vroom en keurig binnen de regels van God! Daarmee haalden ze de angel uit de wet... De wet is er juist om aan te geven: de koers is om samen te blijven. En dat punt mag best schuren en pijn doen. En nu hebben de farizeeërs dat pijnpunt weggeknezen. En dat doen wij vaak ook. Ik weet dat eigenlijk wel zeker. Want God zegt 'geef 10% van je geld weg, en doe niet mee aan kwaad en slechte dingen'. Kijk eens naar je smart-watch of je telefoon? Daar zit materiaal in dat gedolven is in mijnen met kinderarbeid. Denk aan je oneerlijke kleding... Gemaakt ver weg door mensen die er niks voor krijgen. Gods wet is helder: jullie zijn allemaal dieven, en allemaal moet jullie hand er af gehakt worden staat er in de wet... Duidelijk! Jezus zegt dat er geen tittel of jota, geen punt of komma van de wet zal vergaan! Dit geldt ook voor ons. De wet geeft de Koninkrijkslijn aan. Er is gezegd, wij hebben bedacht, allerlei geitenpaadjes. We proberen er onder uit te komen. Maar de eis van Jezus is helder: dit is Gods wet, dit is Gods verlangen, dit is de koers voor een gelukkig leven. Dit is de lijn van het Koninkrijk. Noem jij jezelf een christen? Leef dan zo!

Waarom doet Jezus dit? Zo radicaal die wet neerzetten? Nou, ik denk zodat wij er volkomen tegenaan lopen, als een muur. Een muur waar we op stukgaan. Dit wordt van je verwacht – maar niemand kan zo leven. Dat is precies wat Jezus wil wat wij ontdekken... Wij kunnen dat niet. Het houden van regels brengt ons niet bij de kern – niet bij het hart van God. We kijken angstvallig naar het ravijn van de zonde, druk bezig om niet over de rand te kukelen en we vergeten het grote perspectief. Het gaat om de richting die je gaat, niet of je voldoet aan de norm. Het moet gaan richting de Vader. De Koninkrijkslijn ligt daar voor ons klaar, maar niemand kan dat halen. Jij niet en ik niet. Huwelijk gaan kapot. Mensen kijken jaloers naar elkaar. Er worden begerige blikken uitgewisseld en harde woorden tegen elkaar gesproken. Houdt het dan gelijk voor ons op?

De wet wijst ons daarom: naar Jezus, dat we in onze gebrokenheid hebben te leven van genade, en te zoeken naar de weg achter Hem aan.

De wet wijst je naar Jezus

Iemand die dat ontdekt heeft is Tolstoj. Als je leest over hem kom je enorm onder de indruk van zijn verlangen om God te volgen. Hij leefde eind 18de eeuw in Rusland, en hij nam geloven ontzettend serieus. Hij probeerde ook de Bergrede letterlijk te volgen. Bijvoorbeeld, na het lezen van Jezus' opdracht aan de rijke jongeling om alles weg te geven besloot Tolstoj zijn lijfeigenen de vrijheid te geven, zijn auteursrechten op te geven en zijn landgoed weg te geven. Hij droeg boerenkleren, maakte zijn eigen schoenen en begon op het land te werken. Zijn vrouw Sonja, die natuurlijk problemen zag voor het gezin, protesteerde heftig... Dag in dag uit probeerde Tolstoj zo met God te leven... Hij legde meer dan eens de gelofte van kuishuid af en wilde in aparte slaapkamers slapen, zodat hij minder aan seks zou denken. Maar telkens lukte het hem niet. Zijn vrouw werd 16 keer zwanger. Hij probeerde serieus er alles aan te doen om zo dicht, als mogelijk, bij Gods wet te komen.

Maar als je over hem leest merk je dat hij geen warmte kende, zijn vriendelijkheid komt niet uit het hart maar uit principes, zijn biografieën vertellen hoe hij arbeiders hielp emmers water te dragen, maar hij zou nooit een glas water aan zijn vrouw geven en eens rustig bij haar zitten. Hij mislukt... Want het lukt niet om volmaakt te leven. Dat zegt hij zelf tenslotte ook. Hij zegt:

“kijk naar mijn huidige leven en dan naar mijn vroegere leven en dan zal je zien dat ik probeer goed te handelen. Het is waar dat ik nog geen duizendste deel van Jezus' voorschriften heb vervuld en daar schaam ik mij om!”

Je kan het niet zelf. Je hebt iemand anders nodig. De Bergrede is de grondwet voor een christen. Geen wet om te houden – maar een wet die je wijst naar iemand die hem al gehouden heeft... Jezus!

Wij mogen stoppen perfect te willen zijn. Want, dat kunnen we niet. We mogen gebroken worden – en al onze hoop vestigen op de Ene die wel volmaakt is. Jezus zei: 'Laat jou gerechtigheid groter zijn dan die van de farizeeërs'... Dat lukt niet. Of, misschien toch wel?! Jezus heeft de wet vervuld. Jezus is degene die doet wat God vraagt. Jezus is degene die leeft zoals wij moeten leven. Jezus heeft alles gedaan wat wij hadden moeten doen. Hij heeft de wet vol gemaakt, volbracht en tot zijn doel gebracht. Het wonder van geloven is nou dit:

21 Maar nu is Gods gerechtigheid, waarvan de Wet en de Profeten al getuigen, zichtbaar geworden buiten de wet om: 22 God schenkt vrijspraak op grond van geloof in Jezus Christus, aan allen die geloven. En er is geen onderscheid. 23 Want iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God, 24 en iedereen wordt uit genade rechtvaardig verklaard, om niet, dankzij de verlossing door Christus Jezus. 25-26 Hij is door God aangewezen om door zijn dood het middel tot verzoening te zijn voor wie gelooft. Hiermee toont God zijn gerechtigheid, want in zijn verdraagzaamheid gaat Hij voorbij aan de zonden die in het verleden zijn begaan, om nu, in deze tijd, zijn gerechtigheid te bewijzen: Hij laat zien dat Hij rechtvaardig is door iedereen vrij te spreken die in Jezus gelooft.

Romeinen 3:21-26

Laat die woorden eens rustig op je inwerken. Wat Jezus heeft gedaan wordt mij toegerekend. God kijkt naar mij – alsof ik dat alles heb gedaan. Ik krijg de gerechtigheid van Jezus als het ware op mijn geestelijke rekening. Dan is mijn gerechtigheid groter dan die van de farizeeërs. Niet doordat ik zo goed mijn best doe, maar omdat Jezus voor mij instaat!

Wet als richting

Gods wet is daarom de richting waarin ons leven zich mag bewegen. En op die weg gaat Jezus met ons mee. Dat is wat anders dan dat het de drempel is waarover je eerst moet gaan om jezelf christen te noemen. Niemand houdt die wet. Jezus gaat met jou op pad in het leven om te zoeken hoe jij in dit leven, als een gebroken mens, behept met verkeerde verlangens en gedachten en daden en een verleden, steeds meer iets mag doorstralen van zijn liefde! Daarom is bij Jezus iedereen welkom! Wij snappen dat niet altijd... net als die farizeeërs. Hoe kan Jezus nou met dat soort figuren omgaan, zo werd er gedacht! Jezus U hebt toch hoge normen, maar waarom bent U dan zo genadig en vergevingsgezind? God gaat met mensen op pad – bij wie een steekje los zit. David was een verkrachter en overspelige, en toch was er genade. Izaäk was een polygamist en bedrieger. Paulus was een moordenaar en leugenaar... en voor hen allen was er genade. En nee, ze waren niet al hun imperfectie kwijt. Ze bleven behept met vragen en moeite. Maar temidden van hun imperfectie straalt er iets door van God: Zijn genade! Zo moeten we ook omgaan met elkaar. Zoeken hoe in elke gebrokenheid Gods liefde kan doorstralen.

Dat vinden we lastig. Ik merk het ook rondom de discussie LHBTIQ+. “Het staat toch in de Bijbel” wordt er dan geroepen! Maar we kunnen niet enkel wijzen naar de norm: het begint ermee om elk mens te verwelkomen bij God, om samen met diegene op zoek te gaan. Jezus stelt hoge normen! Maar gaat constant op zoek naar hoe die normen gestalte krijgen in het leven van elke dag... Want wij leven in een wereld die kapot is! Die koninkrijkslijn, die eis die ligt op ons leven, die is helder! Maar ik ben een mens die gebroken is. Ik heb gedachten en jaloezie en ik doe dingen die niet goed zijn! Het lukt me niet! Al zou ik willen dat mijn gerechtigheid groter is dan die van de farizeeërs: ik zou nooit slagen! Ik heb Jezus nodig! Wij allemaal hebben Jezus nodig. Om samen op pad te gaan door het leven – op zoek hoe Gods licht en liefde door ons heen kunnen schijnen.

Op overspel betraft

Waar je dit alles ziet samenkomen is bij de vrouw die op overspel is betraft, in Johannes 8 lees je daarover. Ze wordt bij Jezus gebracht. En dan wordt er geroepen: “de doodstraf staat erop Jezus, wat vindt u ervan?” Daarmee probeerden de farizeeërs, de theologen zeg maar, Jezus tot een uitspraak te lokken. Zou Jezus zeggen dat de wet voorbij is? Dat dat toch allemaal een beetje overdreven is? Dan zou Hij zeggen dat Gods Woord toch niet meer zo belangrijk is. Maar Jezus zegt dat niet. Hij laat zelfs die wet volledig staan. Jezus stelt dat niet ter discussie, die doodstraf. En dat is belangrijk voor ons: Gods wet is niet voorbij, het Oude Testament kunnen we niet opeens nu aan de kant schuiven. Jezus zegt zelfs dat er geen tittel of jota, geen punt of komma, van die hele wet verloren gaat. Jezus laat die wet staan. Maar desondanks veroordeelt Jezus haar niet. Hij had alle recht. Ze had de wet gebroken. Niet geleefd naar Gods ideaal. En wat doet JEZUS? In plaats van haar te veroordelen gaat Hij met haar op pad. Er is genade. Er is vergeving. Er is een nieuwe start. 'Dát is genade! En daarover gaat het volgende hoofdstuk.

Hoofdstuk 4 van genade...

Waar draait het nou om in het leven met God? Wat is nou de kern? Al te snel kan je denken dat wij als zondige mensen toch vooral ons best moeten doen om heilig met God te leven. Die indruk bestaat ook vaak bij mensen. Mensen die met zure gezichten de kerk uitkomen. Mensen die van alles niet mogen, maar wel heel veel moeten. Daarom – terug naar de kern.

Farizeeërs en wetgeleerden

Al vanaf het vroege begin zijn er allerlei zeer religieuze mensen die de regels van God niet meer als bevrijdend ervaren en gebruiken, maar inzetten als een strakzittend korset. In Matteüs 23 lees je hoe Jezus zich daartegen verzet. Uiterlijk hielden de farizeeërs zich keurig aan de wet. Ze gaven hun tienden aan de collecte, en ze wisten heel goed hoe het allemaal moest, ze hadden alle de juiste kleren aan en gingen de wereld over om mensen tot God te leiden. Maar.... Ze misten de kern... Ze misten: de liefde.

Kern van geloven

Ds. J. Overduin, een predikant van vroeger, schrijft hier heel mooi over in zijn boekje *worden als een man*. Wij zoeken graag zekerheid en duidelijkheid en zoeken houvast in regels. En het liefst zijn die regels zwart-wit. Maar God vraagt van ons niet zwart-wit te zijn, maar te zoeken naar zijn weg in elke omstandigheid. In Filippen 1:9-10 staat:

9 Ik bid dat uw liefde steeds meer aan inzicht en fijnzinnigheid wint, 10 zodat u kunt onderscheiden waar het op aankomt. Dan zult u op de dag van Christus zuiver en onberispelijk zijn.

Willen we weten waar het op aan komt als we omgaan met de wet, dan moeten we groeien in de liefde. Wanneer we lezen in 1 Korintiërs 13 wat de liefde zegt, dan is ons duidelijk dat de liefde een grote fijngevoeligheid met zich meebrengt. Een zoeken naar waarheid en wat nodig is om ons te brengen bij het doel.

Liefde berokkent de naaste geen kwaad, dus de wet vindt zijn vervulling in de liefde.

Romeinen 13:10

Paulus schrijft dat de vervulling van de wet de liefde is. Dat betekent dat de wet jou altijd wil brengen bij de God die liefde is. En dat we daar naar toe mogen groeien. Wanneer wij meer gaan lijken op Jezus, wanneer de vrucht van de liefde in ons groeit, zien wij steeds beter hoe we de wet van God mogen toepassen in het leven van elke dag. En dat zie je juist bij Jezus. Hij had volmaakt lief, en daarmee de volmaakte fijngevoeligheid om de wil van God en de nood situatie van de mens en wereld, de toepassing van Gods wil in allerlei situaties volmaakt te onderscheiden.

Dat laatste gaf nou juist kortsluiting bij de farizeeërs. Die misten de sleutel om de wet te openen. Zij waren stabiel waar Jezus soepel was en omgekeerd. Ze misten het doel, de zin en het geheim van de wet. Namelijk dat die je dichter brengt bij God en bij het leven. Liefde kan zich verplaatsen in een situatie van een ander. Liefde zoekt zichzelf niet. Daarom nagelt de liefde zichzelf niet vast in de eigen positie, maar ze zoekt het goede, in elke situatie.

Als je leest over Jezus en hoe Hij omging met mensen, valt dit telkens weer op. Hij is stabiel en ferm als het gaat om zijn trouw aan afgeschreven gevallen. Hij bidt voor vijanden en pleit voor moordenaars. Niemand en niks kunnen Hem van de weg van de liefde afbrengen. Nergens hield hij halt: dat is het consequente in Jezus zijn optreden. Maar tegelijkertijd zien we een soepelheid in toepassing. De stabiele liefde neemt dus allerlei gestalten aan die precies passen bij de

situatie. Zijn liefde kan Petrus weggagen, wanneer deze discipel Jezus voor de voeten loopt en Zijn liefde tot in de dood wil verhinderen, met de scherpe woorden: ga weg achter mij satan! Deze liefde kan heftig toornen en heilig schelden tegen de farizeeërs. Maar deze liefde kan een haast onaanvaardbare mildheid tonen tegenover hoeren, tollenaars en allerlei zondaren. Massieve liefde die in een niet te volgen soepelheid werd toegepast.

Wat de geestelijk onvolwassene aanziet voor willekeur is in feite: soepelheid van Jezus. De Geest die telkens laat zien dat er genade is in elke situatie, en dat we vanuit elke situatie God, vallend en opstaand mogen volgen. Het gebod van de liefde maakt de muziek.

Genade

Wat maakt geloven nou uniek, vroeg iemand me. Wat maakt het geloof in Jezus nou uniek? Wat is nou het verschil met de Islam, met Wicca of het Hindoeïsme? En moet dat verschil er wel zijn? We zoeken toch allemaal naar waarheid en samen zijn we op pad in dit leven en met elkaar komen we er dan toch wel uit?

Nou laten we oppassen hele grote woorden te spreken over ons geloof, of het geloof van een ander. Al te snel denk je de zaak in je binnenzak te hebben, en vaak heb je het juist dán mis. Maar als we allemaal maar op pad zijn, kunnen we niet allemaal op dezelfde bestemming komen. Je kan zelfs heel verkeerd uitkomen. Dus nadenken over dé waarheid, dé weg, naar het leven is van enorm belang! Daarom zijn die woorden van Jezus ook zo belangrijk in Johannes 14:6, waar Hij zegt:

Ik ben de weg, de waarheid en het leven

Wat betekent dat? Heel exclusief zegt Jezus dat via Hem de weg naar het leven loopt. En dat Hij die weg is, en dat Hij jou en mij daarnaartoe wil dragen (Hij is de weg – de weg draagt degene die eroverheen gaat). En precies daar zit het unieke. De Islam wijst je de weg, vijf zuilen om je als mens aan te houden. Prachtige opdracht. Tot je merkt dat het niet lukt om je daar volkomen aan te wijden. En het Hindoeïsme wijst je de weg om karma te verzamelen en goed te doen. Iets dat we allemaal wel zien, het is belangrijk om in liefde te leven tot de mensen om je heen. Allemaal wijst het je de weg in het leven. Maar Jezus is de weg. En daarin zit nou het verschil. Jezus brengt ons, wij komen thuis - niet door wat wij doen, maar door wat Hij doet.

Dat is genade. Uniek voor het geloof in Jezus. God doet wat wij niet kunnen doen, God maakt heel wat wij stuk gemaakt hebben, God betaalt voor wat wij kwijt gemaakt hebben. En dat maakt het christelijk geloof, het geloof in Christus UNIEK ten opzichte van alle andere dingen die je in deze wereld kan vinden. Iemand die jou kent, die jou liefheeft en het diepste probleem van ons mensen oplost... Namelijk: dat het mijzelf niet lukt.

Het is volbracht

In Amerika, in New York, staat een groot bord, dat elke seconde laat zien hoe groot de schuld is van de Verenigde staten. Misschien heb je het weleens gezien. Onlangs is er een nieuwe klok geïnstalleerd, want de oude kon het bedrag dat zo enorm gegroeid is, niet meer weergeven. Ik ben geen econoom, ik ben maar een gewone predikant, maar als ik naar die klok kijk dan zie je dat dit niet goed is. Dit kan nooit goed zijn voor een samenleving als die zich zo diep in de schulden steekt.

Nogmaals, ik ben geen econoom, ik ben predikant, wat misschien de vreemde vraag verklaart die bij me opkwam toen ik over die schuldenklok nadacht. Stel dat ze in de hemel zo'n klok zouden hebben. Een enorm uithangbord dat, in plaats van onze financiële schuld, onze geestelijke schuld bijhoudt? In de Bijbel zien we meer dan eens dat Jezus geld gebruikt als symbool voor zonde. Als zonde een schuld is tegenover God, is er dan ergens in de hemel een metertje die onze misstappen bijhoudt?

Je kunt je al voorstellen: daar staan wij volledig in het rood. En dat is precies waarvoor Jezus naar de aarde kwam. Om te sterven –voor mijn schuld. Om mijn dood op z'ich te nemen. Gods Woord leert ons dat we een schuld hebben die we niet terug kunnen betalen. God heeft mij gemaakt – en daarom heeft Hij recht op mijn liefde, en liefde voor de ander, mijn tijd en aandacht voor het goede. Maar zo vaak kies ik voor mijn eigen, en mijzelf. Daarom kan ik niet leven bij en met deze God. In Romeinen 6:23 staat:

Het loon van de zonde is de dood, maar de genade die God schenkt is het eeuwige leven in Christus Jezus, onze Heer.

Hoe nu verder? Wil God dat dan? Wil God als schuldeiser mij het leven ontnemen, de hel in gooien? Hoe kunnen wij God ooit onder ogen komen? Je kunt proberen zelf de schuld af te betalen. Goede werken doen, je leven veranderen in een eindeloze poging om genoeg te doen, jezelf te verbeteren, genoeg te presteren. We gaan naar de kerk, en zorgen voor de zieken, gaan op bedevaart en vasten tot we een ons wegen. Maar diep vanbinnen blijft die knagende angst: wat als het toch niet genoeg is. Anderen reageren niet met actie, maar met ongeloof: ze ballen hun vuisten en lopen boos weg. Een liefdevolle God, een schuld in de hemel? Mij niet gezien...

Maar nou is er een onvoorstelbaar Woord van Jezus. Jezus die zegt: het is volbracht! (Johannes 19:30) Dat is wat Hij uitroept aan het kruis – als Hij sterft op die onherbergzame heuvel even buiten Jeruzalem. *Tetelestai* staat er in het Grieks. En dat woordje draait nou alles om. Dit woord is wat een schuldeiser schreef onder een afbetaling. Als je met een zak geld naar de bank ging om je hypotheek af te betalen dan pakte de Griekse baliemedewerker zijn stempel en drukte die op jouw papieren – TETELESTAI – AFBETAALD.

Dat is wat Jezus wil zetten – onder onze schuldpapieren bij God. Hij biedt aan de schuld over te nemen. Als wij Hem vragen ons leven te nemen in zijn hand, dan neemt Hij alles van ons over. Dan mogen wij zeggen dat Hij stierf voor ons, in onze plaats, met Zijn bloed betaalde en met Zijn dood de prijs afrekende die wij hadden moeten betalen.

Hier is de liefde van God. En de rechtvaardigheid van God, waar is die dan? Onze schuld is groot genoeg om ons tot zinken te brengen, maar God houdt teveel van ons om ons te laten verdrinken. Daarom heeft GOD, een manier bedacht, om ons te redden. Hij betaalt zelf. Dat is evangelie. Het loon van de zonde is de dood. Maar het geschenk van God is het eeuwige leven, schrijft Paulus. Wonder van genade.

Is dit niet nodeloos complex allemaal? Moest dit zo? Ja. Zonder betaling – geen recht. Als de schuld zou worden weggeveegd, is God dan nog een rechtvaardig God? Is Hij dan nog te

vertrouwen dat Hij zal opstaan voor het goede, het kwade weg zal doen, dat Hij zich houdt aan zijn Woord dat alles wat duisternis en donker is geen plek heeft op zijn nieuwe wereld straks? Daarom doet de Heer geen cent af van de schuld. Hij is te rechtvaardig om onze schuld door de vingers te zien. Maar ook te liefdevol om ons af te schrijven. Daarom heeft Hij onze zonde op de schouders van zijn Zoon gelegd, en daar de straf voltrokken. Nu begrijp je waarom Jezus aan het kruis uitriep 'mijn God – mijn God – waarom hebt U mij verlaten.' Jezus onderging de woede van een rechtvaardige en heilige God. En toen zei Jezus 'het is volbracht'. Het is betaald. Het is klaar.

Verlossing, van begin tot het einde, is het werk van God zelf. God staat niet op een berg naar ons te roepen, dat we omhoog moeten klimmen om hem te vinden. Hij daalt af naar ons donkere dal en vindt ons. Hij biedt niet aan om onze schuld op één euro na te betalen, als wij dat laatste dan nog even bijleggen. Hij betaalt elke cent. Hij biedt niet aan het werk te voltooiën als wij een beginnetje maken, Hij doet al het werk van begin tot het eind. Hij onderhandelt niet met ons, Hij zegt niet dat we ons leven een beetje op orde moeten maken. Hij wast alles weg.

Iemand vroeg eens aan een oudere vrouw hoe zeker ze was van haar verlossing. De vrouw had haar leven aan de Heer toegewijd, maar toch vroeg een cynicus haar: 'Hoe weet je dat nou zeker, dat God je niet straks alsnog naar de hel zou laten gaan...?' Ze zei: 'dan zou Hij meer te verliezen hebben dan ik, het enige dat ik verlies is mijn ziel, Hij zou zijn goede naam verliezen'.

Genade voor wie

Voor wie is deze genade dan? Daarover is nou denk ik de verwarring. Verwarring die er ook al was toen Jezus zelf hier rondliep op aarde. In Lucas 4 merk je daar iets van, in de verzen 14-30. Je leest daar dat Jezus, vol van God, gesterkt door de Geest, naar Galilea ging, naar de synagoge, ja naar Nazareth. Even tussendoor – je merkt dat gewoontes niet slecht zijn dus... Jezus had het blijkbaar nodig, gewoon naar de synagoge te gaan. Zo hebben jij en ik het ook nodig, gewoon te gaan naar de kerk, daar te zijn en de stem van God te horen.

En je moet je voorstellen daar in zo'n synagoge, dat heeft iets weg van onze kerkdienst, daar wordt dus gezongen, gebeden en ook gedanst. En elk mannelijk lid had het recht om na de lezing uit de wet een gedeelte uit de profeten te lezen. Het was geen onemanshow zoals bij ons, maar je deed het samen als gemeente. En die ruimte werd blijkbaar ook aan Jezus gegeven. Hij begon daar te lezen, als de dominee en spreekt vanuit Jesaja:

*18 'De Geest van de Heer rust op Mij,
want Hij heeft Mij gezalft.
Om aan armen het goede nieuws te brengen
heeft Hij Mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,*

Lucas 4

En dan sluit Hij af met één zin, Zijn grote idee, Zijn oneliner, Zijn soundbite om helder te maken wie en wat Hij is en komt doen. Jezus zegt: vandaag is deze Schrifttekst in vervulling gegaan.

En de mensen zijn door het dolle. Ze prijzen Zijn woorden en zijn onder de indruk hoe hun jongen, hun jongen uit Nazareth zo'n preek kan houden! Maar Jezus blijft praten... Hij citeert

een spreekwoord en verwijst naar een aantal oude profetieën en voordat Hij ook maar de zegen van de dienst zou kunnen meegeven wil de hele gemeente hem doden en van de rand van de stad afduwen.

Wat gebeurt er hier? Hoe kan het dat mensen Hem eerst zó prijzen, en daarna de afgrond in willen laten storten? Om dat te begrijpen moet je eerst snappen waarom ze zo blij waren met Jezus. De Joden, Gods uitverkoren volk, waarmee God Zijn reddenplan voor deze wereld was begonnen, ja dat plan liep anders. God had ze gebracht in Kanaän, maar het volk luisterde niet naar God en daardoor werd het in ballingschap gevoerd. Sindsdien was men aan het wachten, wachten om bevrijd te worden. Eerst uit de handen van Babel, toen uit de handen van de Grieken en daarna uit de handen van de Romeinen. Wanneer grijpt God in en breekt zijn Koninkrijk hier door? Het Joodse volk was aan het wachten op Gods liefde, redding en oordeel dat naar hen toe zou komen. Dat is het diepe religieuze en culturele verlangen dat hier was en waar Jezus woorden op aanhaken. Want dat gedeelte uit Jesaja gaat over Gods gezalfde, de Messias, een koning van Godswege die zou komen om alles te herstellen. En Jezus zegt: dat ben ik! Ik ben namens God hier gekomen – met goed nieuws. De armen horen goed nieuws, gevangenen zullen worden vrijgelaten, blinden krijgen weer zicht. En de Joden dachten daar: dat zijn wij! Wij zijn arm, blind en hebben verdriet. Help ons toch! En daarom werd die kerk daar wild, want Gods genadejaar is begonnen, onze problemen worden opgelost, vandaag is Gods bevrijding begonnen!

Maar Jezus stopt niet... Hij zegt in vers 23 dat de mensen zullen verlangen dat de wonderen ook hier in Nazareth komen, dat die genade nu hier doorbreekt, dat Jezus heel Gods koninkrijk hier nu doet doorbreken... Maar het werk van Jezus is anders. Zijn genade is er niet alleen voor de Joden, maar voor de hele wereld. En daarom verwijst Jezus naar twee respectabele profeten om dat punt duidelijk te maken. Elia kwam met een boodschap van God, en ging naar de weduwe in Sarepta – buitenland. En Elisa genas niemand in Israël, maar wel de buitenlandse generaal Naäman. Het punt van Jezus is glashelder. Het goede nieuws is niet enkel bestemd aan de Israëlieten – maar aan de wereld!

En dat schokt de mensen. Dat is toch eigenlijk veel te radicaal voor deze Nazareense synagoge. De mensen konden accepteren dat Gods liefde en vergeving en bevrijding naar hun zou komen. Want zij zijn de kinderen van Abraham, Gods verkoren volk. Maar dat die liefde van God ook voor heidenen was... Dat is toch een verschrikkelijke gedachte voor deze mensen. Jezus gaat te ver! Zijn aanbod van genade is te breed!

Je merkt dat er een verschil is in hoe mensen het werk van God zien en hoe Jezus het werk van God ziet. Gods hart gaat uit naar mensen – ver weg. Die het moeilijk hebben. Voor de armen, voor ieder zonder geld, die moet overleven, voor de mensen onderaan de sociale ladder. Goed nieuws: Jezus ziet je! En Jezus is gekomen voor de gevangenen. Mensen die vast zitten aan hun verleden, aan zichzelf, aan wat hen is aangedaan. Er is bevrijding – vergeving – genade – een nieuwe start.

En blinden wordt het zicht gegeven, blinden – mensen die niet zien. Elkaar niet. God niet. Mensen die eindelijk mogen ontdekken dat deze God hen wel ziet.

Zo worden mensen die onderdrukt zijn, de vrijheid gegeven. Want alles wordt omgedraaid. Niet het recht van de sterkte geldt, maar het recht van de liefde, Gods liefde.

Grenzeloos

Jezus maakt duidelijk dat er geen limiet is op wie God wil bevrijden. Dat ieder zijn genade krijgt. En dat geeft een schok bij religieuze mensen. Gods genade is breder, dieper, dan wij voor mogelijk houden.

Daarom moeten wij geen hekjes zetten rondom Gods liefde. En geen rood-wit afzetlint gebruiken. Geen voorwaarden scheppen voordat mensen bij Hem mogen komen. Matthew Henry schrijft ergens: het dogma van Gods soevereiniteit, zijn recht om zijn eigen weg te gaan, provoceert trotse mensen... Genade maakt vrij.

Wat deze tekst extra bijzonder maakt, is wat Jezus niet citeert. Het citaat van Jezus komt uit Jesaja 61: 1 en 2. En als je dat naleest met de tekst uit Lucas 4 zie je dat Jezus iets weglaat. Jesaja 61 spreekt namelijk over de dag van wraak van God. Maar die tekst citeert Jezus hier niet. Die wraak die God zou nemen, zijn oordeel over mensen – God stelt dat uit, er is ruimte voor genade – een jubeljaar van liefde! Stel dat God ons zou straffen, dan is er niemand van ons die daaraan ontkomt. God stelt het oordeel uit – en begint met Zijn genade!

Ook ik veroordeel u niet

Dan weer eens terug naar die overspelige vrouw. Volgens de farizeeërs was er voor haar geen genade. De straf moest worden voltrokken. Kom maar op Jezus – doet U dat maar... En dan zegt Jezus: “wie zonder zonde is werpe de eerste steen.” Oftewel: jullie zijn net als haar. Niemand heeft het recht te oordelen – behalve degene zonder zonde. Wie is dat? Ja, dat is Jezus zelf. En Hij zegt: ook Ik veroordeel u niet. Dat is een wonder. Er is genade...

Hoe kan dat nou, die genade? Dat zie je in dit hoofdstuk ook. Men wilde de vrouw stenigen; van Jezus hoeft dat niet. Maar als je het einde van dit hoofdstuk leest zie je dat er mensen zijn om stenen op te pakken om naar Jezus te gooien. Ze willen Hem dood hebben! Dat is wat ze van plan zijn.

Jezus neemt haar dood op zich. Dat is het verhaal van het kruis. De vloek, de straf die op ons ligt – neemt Jezus van ons over. En Zijn onschuld schenkt Hij aan ons. Dat is wat we mogen geloven. Pure genade.

Genade is dynamiet. Dynamiet die alle religieuze argumentatie opblaast, alle halsstarrigheid en bekrompenheid en wetticisme. Liefde regeert. Sommige mensen willen niets liever dan horen over oordeel en zonde. Er moet gebeefd en gesidderd worden: dan is er maar weinig genade. Anderen zeggen: ja, maar het is allemaal vergeven, alles is goed: dat is ook niet de lijn van de Bijbel. In Romeinen 13:10 staat: de vervulling van de wet is liefde. Dat is geen liefde die alles maar vergeeft... Maar een liefde die zelf de schuld betaalt: een vangnet, waardoor we opnieuw kunnen beginnen. Om een nieuw leven te krijgen, na je fouten en je missers.

De vrouw krijgt de simpele opdracht: ga heen, en zondig niet meer. Die boodschap verandert haar leven. Meer dan een zware straf ooit had kunnen doen. Want in die woorden van Jezus proeft ze Jezus' liefde. En als je dat vangnet kent dan doe je je best, om achter Hem aan te gaan. Niet uit angst om veroordeeld te worden, maar uit liefde voor Hem, die jou heeft liefgehad.

In de praktijk – God en regenboog

Waar de verwarring in uitkomt is de omgang met hen die zich identificeren tot de LHBTIQ+ gemeenschap. Voor de leesbaarheid wil ik, als jij je tot deze groep rekent, het woord ‘de regenbooggemeenschap’ gebruiken. Mijn hoop is dat dit woord neutraal en als inclusief wordt ervaren. In de zaken die ik hieronder beschrijf, probeer ik niemand persoonlijk aan te vallen of te kwetsen. Zelf geloof ik er in om met mensen te praten in plaats van óver. Toch hebben we het nodig om vanuit de Bijbel na te denken over de verhouding God – geloof – en regenbooggemeenschap. Er is gebrek aan geestelijk leiderschap en Bijbelse klaarheid. Tegelijk besef ikdat ik als hetero, predikant, en CGK’er, blinde vlekken heb, ook in mijn taalgebruik.

God en regenboog

Het mag niet, of het mag wel... De bekende posities. Mag iemand die zichzelf identificeert als homofiel een relatie aangaan? Daar gaat het om. Mag je seks hebben met iemand van hetzelfde geslacht? Je mag het wel voelen, wordt vaak gezegd, maar niet in de praktijk brengen (meestal genoemd als: homofilie is OK, homoseksualiteit niet). Het staat toch in de Bijbel, wordt er dan geroepen. Het is toch zonde? Zegt een ander. En weer een ander geeft aan: ja maar die wetten van toen gelden toch niet meer voor ons... Welkom in de verwarring...

Ook ik veroordeel u niet

Daarom kom ik eerst terug bij die woorden van Jezus in Johannes 8. ‘Ook Ik veroordeel u niet’, zegt Hij. Het zegt mij: niet te snel oordelen over de keuzes die mensen samen – ook samen met God – maken. Je leest hieronder iets van mijn theologische gedachten. Dat hoeven niet de jouwe te zijn. Wat ik hoop en verlang is dat we niet wijzen, maar praten. Dat het er niet om gaat dat je je zwart-wit aan alle regels houdt, maar dat je je weg gaat met Jezus. Jezus die de vervulling van de wet is, en ons wil leren wat het betekent om Hem te volgen. Misschien betekent dat ook wel eens, hele verschillende dingen in verschillende tijden en contexten. Misschien ook wel anders dan al mijn gedachten en gedoe. We zijn allemaal zondaren – en als ik jou als zondaar wil aanwijzen, mag ik eerst beginnen bij mijzelf.

Geliefd, bemind, gemaakt

Waar ik wil beginnen met het nadenken over deze vragen is het uitgangspunt in de Bijbel voor elk mens: je bent geliefd, bemind en gemaakt door God zelf. Psalm 139 beschrijft hoe elk mens door God aangeraakt is, geweven, staat er, in de buik van je moeder. Dat er in ons weefgetouw knuppen zitten van zonde, vlekken van schuld, en noem alles maar op: ja dat is er ook. Maar God zelf heeft ons gezien; Hij heeft ons lief en wil met ons door het leven. Daarom mag je zeggen dat je in elk mens iets ontmoet van God zelf – beeld van God. God is de schepper van al wat leeft, van mannen en vrouwen, jongeren en kinderen, bejaarden, van elk mens onder de regenboog. Daarom is niemand meer en niemand minder, en willen we als gemeente een plek bieden aan ieder die wil leven met God. In 1 Timoteüs 4: 4-5 staat:

Alles wat God geschapen heeft is goed. Niets hoeft te worden verworpen als het onder dank wordt aangenomen, 5 want het wordt geheiligd door het woord van God en door het gebed.

Daarom is ieder welkom. Het is verdrietig dat de kerk niet altijd open is geweest. Laten we woorden van liefde tot elkaar spreken, woorden die verbinding zoeken.

Bijbel

De Bijbel, Gods Woord, is ons uitgangspunt voor het leven. Daarin vinden we Gods richtlijnen, thora, levenswijze, voor wat Hij tegen ons te zeggen heeft over het goede leven. We mogen dankbaar zijn dat Hij Zijn Woord geeft: helderheid, duidelijkheid en richting.

Hier een overzicht van Bijbelteksten die vaak genoemd worden als er nagedacht wordt over homofiele en seksuele relaties met iemand van hetzelfde geslacht.

In Genesis 1-2 lees je hoe God man en vrouw schiep, als beeld van Hem, Adam en Eva. Daarin zien we dat God de man en vrouw elkaar tot hulp heeft gegeven. In de Bijbel is dát ook de grote lijn: bruid en bruidegom. Hierin zien we iets van Gods ideaal, zijn koninkrijkslijn, Zijn oorspronkelijke bedoeling. Tegelijk lezen we dat God mensen aan elkaar geeft om elkaar tot hulp te zijn, dat het niet goed is dat de mens alleen is. We zijn gemaakt om met een partner diep verbonden te zijn, zoals God diep verbonden met ons wil zijn.

In Leviticus 18:22 en 20:13 lezen we tweemaal dat een man niet bij een man mag liggen zoals een man bij een vrouw ligt. Dat is de Heer een 'gruwel'. In deze teksten worden allerlei seksuele en relationele zaken verboden met het woord 'gruwel'. Gruwel in het Hebreeuws lijkt een afgeleide te zijn van het woord voor chaos -> het woord dat gebruikt wordt voor de schepping die woest en ledig was (woest/chaos). 'Gruwel' is dus: afwijkend van hoe God het gemaakt heeft / bedoeld heeft.

In Romeinen 1:26-27 schrijft Paulus over tegennatuurlijke gevoelens. Het is een Bijbeltekst waarin Paulus schrijft over de decadentie van het Romeinse Rijk. In het Romeinse rijk was sprake van allerlei bacchanalen en totale seksuele ontsporing, niet alleen tussen mannen maar ook door swingers, seksfeesten, en kindermisbruik. Door sommige uitleggers wordt deze tekst betrokken op de huidige discussie, maar Paulus heeft hier geen duurzame seksuele relaties op het oog. Daarom is het beter deze tekst buiten beschouwing te laten.

Als je de Bijbel zo leest proef je dat God mensen aan elkaar geeft om samen een duurzame en liefdevolle relatie op te bouwen. Het huwelijk staat hoog in de Bijbel: samen vol liefde en trouw door het leven gaan, met passie en zorg voor de ander, en zo ook voor de mensen om je heen. Het beeld dat de Bijbel daar telkens voor gebruikt is dat van een man en een vrouw samen, als afspiegeling van Jezus die de bruidegom is, en de gelovigen als de bruid.

Zonde

Is het leven in een gelijkgeslachtelijke relatie dan zonde? Laten we de vraag maar gelijk bij de kop pakken. Persoonlijk zou mijn antwoord dan zijn: ja. Ja: als zonde betekent dat jij je doel mist. Zonde in de betekenis van tekort doen aan Gods ideaalbeeld. Maar ben je dan zondiger dan ik ben, in mijn heterorelatie? Daarop zou mijn antwoord nee zijn. Ook ik kom met mijn vrouw tekort aan Gods ideaalbeeld. Ik en Nynke zijn slechts een gebroken weerspiegeling van Gods ideaal van liefde en trouw... Zo is in mijn ogen ook een gelijkgeslachtelijke relatie een gebroken weerspiegeling van Gods ideaal.

Daarom zou je het woord 'zonde' ook kunnen vervangen door gebrokenheid. Anders dan hoe God deze wereld heeft bedoeld, bedacht en gemaakt. Zonde heeft zo'n sterke lading gekregen voor mensen, anders dan hoe de Bijbel daar over spreekt. Zonde is dat ik Gods doel mis. En dan mag ik zeggen: welkom bij de club – welkom bij de zondaren – welkom bij mensen die zoekend zijn in hoe ze God mogen ervaren in hun leven.

Wet

De wet wijst ons op Gods ideaal, het doel. En inderdaad lezen we in de wet dat een man niet bij een man mag liggen zoals een man bij een vrouw ligt.

Daarom is mijns inziens de eerste roeping om, als je bij jezelf homofiele gevoelens herkent, te kiezen voor de weg van onthouding – het niet aangaan van een seksuele relatie. Dat is een moeilijk woord, zeker in de tijd waarin we leven, waarin alle nadruk ligt op het aangaan van een partnerrelatie. Heel ontvullend is het dan om te lezen dat alle helden in het geloof vaak alleen waren. Denk aan Jezus of Paulus. Ongetrouwd, en toch niet alleen. Het is een verhaal apart, maar onze focus op huwelijk, binnen en buiten de kerk, en seks, heeft iets bijzonders. Ik kom zelf uit de CGK, wel eens aangeduid als de Christelijke Gezins Kerk – alsof je alleen meedoet als je huisje boompje beestje hebt.

Maar ook hier treedt weer verwarring op. Ja, Gods wet is helder. Gods wet is helder over veel zaken. Gods wet is helder dat ik in trouw en liefde met Nynke mag leven en in alles haar hulp mag zijn – maar ik schiet tekort. Gods wet is helder dat ik rechtvaardig moet handelen en eerlijk met geld en goed moet omgaan – en toch kan ik via internet lezen hoeveel slaven er voor mij werken. We leven in gebrokenheid.

Daarom moeten we ervoor waken te schermen met teksten. De Bijbel wijst mij aan als een gebroken mens. En dat geldt voor elk mens. Als de Bijbel ons aanwijst als een zondig of gebroken mens, dan gaat dat nooit buiten jezelf om. In de kerk is er lange tijd de neiging geweest zich te focussen op gebrokenheid in het seksuele: denk aan samenwonen, zwangerschap voor het huwelijk, en de huidige discussie rondom de regenbooggemeenschap. We doen daarmee Gods Woord tekort. De Bijbel houdt ons een spiegel voor, en wil ons vooral brengen tot de liefde van God. Ondanks alle zaken die we met ons meebrengen: dat er genade is, liefde, en thuiskomen bij de Hemelse Vader.

Ook zien we verschil in gebrokenheid. Zonde: als het bedriegen van iemand, of zonde als geaardheid, die zaken zijn niet zomaar 1 op 1 te vergelijken. Bijvoorbeeld: de Bijbel wijst ons erop dat we ons, als mens, moeten inzetten voor een rechtvaardige wereld. Als we dat horen dan merken we meteen dat elk mens in Europa tekortschiet. Alleen al in de mobieltjes die we gebruiken, bevinden zich metalen die gedolven zijn door kinderhanden. Onze kleren, onze elektronica, en zoveel meer, zijn producten vanuit onrechtvaardige handel. God wijst ons op datgene wat niet in overeenstemming is met Zijn wil en Woord, maar doet dat om met ons midden in die gebrokenheid op pad te gaan. Zo zien we ook de vragen rondom de regenbooggemeenschap. God wijst ons op een ideaal: man en vrouw. En tegelijk leven we in een wereld waarin dat ideaal niet te behalen is, omdat je je nu eenmaal werkelijk anders voelt. Daar kan je niet omheen want die gevoelens kan je niet zomaar uitschakelen.

Daarom spreek ik over een eerste roeping. In mijn huwelijk is de eerste roeping om samen te blijven ondanks alles. Niet te scheiden, niet bij elkaar weg te gaan. Tegelijk ligt daar onze gebrokenheid; dat relaties soms zó stuk gaan – dat er geen andere weg vooruit is dan een weg uit elkaar. En opnieuw te zoeken naar geluk in een relatie met een andere partner. Is dat gebroken? Ja. Maar kan daaruit opnieuw iets ontstaan dat zich spiegelt aan Gods ideaal? Zeker! Ik moet zomaar denken aan die vrouw die er na een jaar achter kwam met een narcist te zijn getrouwd. Doodongelukkig, fysiek en mentaal misbruikt. En dan? Blijven? Ja: proberen, vechten, eruit komen. Maar ook op den duur de eerlijke conclusie: dit is niet goed en niet gezond: en als er geen beweging is of kan komen, dan mag je ook zeggen: dan is het klaar. Een onmogelijke mogelijkheid. Maar een weg waarin ook genade is. En dan hertrouwen? Jazeker: opzoek naar nieuw geluk als dat op je weg komt.

Zo werkt dat ook in de vragen rondom gelijkgeslachtelijke relaties. Je eerste roeping is geen seksuele relatie aan te gaan. Maar waar liefde je overkomt, en een relatie zich aandient, en je met je partner in liefde en trouw leeft: daar ben je een afspiegeling van Gods ideaal. Gods ideaal dat zegt het is niet goed dat de mens alleen is. Gods ideaal dat wijst op elkaar tot hulp zijn. Dat is leven in gebrokenheid, zoals wij allemaal leven in gebrokenheid.

De wet van God wijst ons op liefde, trouw, op een tot hulp zijn van elkaar, tegen alles wat vluchtig en snel vergaat. Seks zonder trouw doet zeer. Seks zonder God doet zeer. We zijn gemaakt om te beminnen en bemind te worden. Zo mag ook een gelijkgeslachtelijk huwelijk een weerspiegeling zijn van Gods ideaal voor mensen.

Trouwen dan?

Kan je dan trouwen?

Nou, dat denk ik dan wel. Welk huwelijk dat ingezegend wordt door God is gaaf en rein? Geen. Dus laat dat geen reden zijn het tegen te houden. Als je zegt 'maar het mag niet', ja, wie mag er dan nog wèl trouwen? Stelletjes die al zes jaar samen zijn – en allang en breed met elkaar naar bed gaan – tegen Gods nadrukkelijke vraag dat niet te doen? Stellen die nog maar net samen zijn, en waarbij je je kan afvragen in hoeverre je geestelijk al één bent geworden – of daar wel de tijd en ruimte voor is geweest? Welk huwelijk is perfect? Welkom in de gebroken wereld, waarin er een God is die we kennen als de Heiland – de Heelmaker!

De weg van de kerk

Laten we als kerk oppassen een beleid te maken rondom de regenbooggemeenschap waarin we grote woorden zeggen. In mijn kerkverband is er een lijvig rapport gekomen – maar het voelt zo onrechtvaardig. Drie Bijbelteksten die iets hierover zeggen. Honderden Bijbelteksten die spreken over jouw omgang met geld. En toch verschijnt daarover geen rapport...

Het is onze taak naast elkaar te staan. Lief te hebben. En net als Jezus – samen op weg te gaan. Samen op weg – achter Hem aan, om midden in onze gebrokenheid iets te tonen van Gods goedheid, liefde en genade.

Op pad

Durven wij te geloven dat als bijvoorbeeld een homoseksuele christen op pad gaat met God, en gelooft dat er voor hem/haar ruimte is om alleen te blijven – dat dat Gods weg is voor deze persoon? Durven wij te geloven dat als een homoseksuele christen op pad gaat met God, en gelooft dat er voor hem/haar ruimte is om te trouwen – dat dat Gods weg is voor deze persoon? Mijn taak als pastor is mensen begeleiden op hun weg met God. Daar heb ik een bepaald kompas bij. En van daaruit mag ik richting geven. Maar na Pinksteren mogen we samen geloven dat God ook werkelijk spreekt tot mensen vandaag. En door de eeuwen heen zijn ethische vragen verschillend beantwoord – misschien ook omdat de Geest telkens weer zoekt om Gods Koninkrijk te laten doorbreken en de tijd daar een verschillend antwoord op vraagt.

De Heelmaker

De verwarring van zonde, wet en genade: heeft dat ook niet te maken met de verwarring over wie God is? Is God een God van regels? God is heilig wordt vaak gezegd. Wie is God?

De Vader die scheidt

God de Vader scheidt deze wereld. Waarom eigenlijk? Laat ons mensen maken – klinkt het helemaal aan het begin in Genesis. God wil zichzelf delen. In de Bijbel ontdekken we dat God Drie-in-een is. Iets ingewikkelds, hoe leg je dat nou uit. Vader, Zoon en Geest en dat samen God. Drie personen, gescheiden en toch één in wezen. Ingewikkeld, zeker. Maar ook heel diep en mooi. Want God is een God van relatie. De Vader houdt van de Zoon, de Zoon houdt van de Vader, en hun liefde straalt naar buiten, door het werk van de Geest. Naar jou, en naar mij...

De Vader is de Vader die verlangt naar een diepe en innige relatie met Zijn maaksel. Maar Zijn maaksel, wij, willen dat niet, in ieder geval niet altijd. In Lucas 15 vertelt Jezus over de verloren zonen. Het wonder is dat de Vader wacht op de weggelopen zoon. Zo wacht God op weggelopen mensen om met Hen samen door het leven te gaan. En daarom spreekt Hij tot ons. Roept Hij ons op. Wijst Hij ons op het goede leven. We hebben een Vader die ons bemint.

De Zoon die redt

En die Vader die stuurt zijn Zoon. Want nadat God op talloze manieren tot ons heeft gesproken, komt God zelf. In Marcus 12 lees je over de wijngaard en hoe keer op keer de arbeiders daar de mensen doden die de eigenaar stuurt. Totdat de zoon van de eigenaar komt, en ook die gedood wordt. Dan lijkt het finito. Maar het wonder is dat ondanks dat wij de Zoon gedood hebben, gekruisigd op Golgotha: juist daardoor een weg van herstel en liefde is ontstaan.

Dat is waartoe Jezus kwam. Hij kwam om voor ons de rekening te betalen. Hij kwam om te dragen wat wij niet kunnen dragen: Gods oordeel. En Hij kwam om te leven zoals wij niet kunnen leven. En dat allemaal wil Hij mij schenken. Wat Hij verdiend heeft, wordt mij toegerekend, als ik Hem wil volgen.

Dat is geloven: Jezus volgen. Jezus die de weg, de waarheid en het leven is. Oftewel: die mij brengt bij de Vader, mij de waarheid vertelt over wie ik ben en dat daar Genade is, zo mag ik leven elke dag.

De Geest die vernieuwt

En dat leven elke dag doe ik niet alleen. Gaan achter Jezus aan – discipelschap, doen we door de kracht van de Heilige Geest. Dat is Hij die ons steeds meer op Jezus laat lijken. In Galaten 5 lees je daar prachtig over. Je sterft af aan jezelf, je doodt je oude mens: met je gerichtheid op jezelf, dat je altijd weer kiest voor dat jij de baas bent in plaats van God. Meer en meer mag je gaan lijken op Jezus Christus.

Gebroken – en nu heel

We zijn gebroken mensen. We zijn zondaren. Ik ben blij met dat woord. Dankbaar voor het woord zonde. Sommigen willen dat woord snel de kerk uitwerken. Zo'n naar geluid. Maar zonde zegt dat ik gebroken ben. Dat ik niet OK ben, en zo voel ik me vaak ook niet... Maar nou is er iemand die zichzelf de Heiland – de heelmaker noemt. En die komt niet met kit en tape mij oplappen. Maar met spijkers in het kruishout. Om werkelijk weg te nemen wat mijn probleem is: mijn tekort in liefde naar God en naar de ander en mij overstelpt met Zijn liefde en genade.

Zo mag ik heel worden. Een mens dat Hem volgt en liefde kent. Er is veel verwarring. Er zijn zoveel vragen. Er kan zoveel gezegd worden. Maar had ik de liefde niet... Gelukkig: God is liefde. Blijf daarom dicht bij Hem, en geef aan Hem maar alle vragen en twijfels door. Ga zoeken en ga samen met Hem en zijn familie vol vreemde vogels, de kerk, op pad, achter Jezus aan.

Verwarring van zonde wet en genade

In *De verwarring van zonde, wet en genade* bespreekt Bram Hofland vragen rondom de verhouding geloof en regenbooggemeenschap (LHBTIQ+). Als kerken en Christenen hebben we een moeizaam verleden en veel vragen. In dit boek maakt de auteur helder dat deze vragen dieper gaan. Wat betekent het woord zonde? Gaat dat over anderen – of ook over mijzelf. Op wie is de wet van toepassing – en wat betekent het als iets in de wet van God staat? En wat zijn de grenzen aan genade – en wie bepaalt die grenzen?

Naast *De verwarring van zonde, wet en genade* heeft Bram ook het boekje *Doop – Big deal?!* geschreven.

Een boek rondom vragen van verbond, doop, geloofsdoop en verbondsdoop.

Check eens de website: bramhofland.nl.

En volg de video's op het youtube-kanaal **GelovenNu**

BRAM HOFLAND